

MEMORIA DE ACTIVIDADES 2012

Instituto da Lingua Galega

Edita
Instituto da Lingua Galega
Universidade de Santiago de Compostela
Praza da Universidade, 4
15782 Santiago de Compostela
A Coruña

Correo electrónico: ilgsec@usc.es
Páxina web: <http://ilg.usc.es/>
Teléfonos
+34 8818 12810
+34 8818 12802
Fax
+34 81572770

Universidade de Santiago de Compostela, xullo de 2013

Limiār

Esta memoria recolle as actividades desenvolvidas polo Instituto da Lingua Galega ó longo do ano 2012. Seguindo o procedemento establecido no seu regulamento interno e nas normas xerais polas que se rexen os institutos universitarios na Universidade de Santiago de Compostela, o Consello Científico do ILG, na súa sesión do 8 de febreiro de 2013, aprobou en primeira instancia o presente informe e enviouno para a súa análise á Xunta de Goberno do Instituto, que na reunión celebrada o día 25 de marzo deste mesmo ano baixo a presidencia do Reitor, accordou ratificalo por unanimidade. O proceso complétase agora coa remisión da memoria ó Consello de Goberno da USC para a súa análise e aprobación definitiva.

Como directora do ILG comprárceme poder presentar un balance que, nun contexto restritivo coma que estamos a vivir, constitúe unha elocuente mostra do firme compromiso do conxunto de persoas que conformamos o Instituto cos obxectivos que ó longo dos máis de corenta anos de vida da institución alentaron a súa actividade. Deste xeito, co esforzo e a implicación de todos, resultou posible despregar un ano máis unha intensa actividade investigadora nos eidos da lingüística e da filoloxía galegas e, ó tempo, no desenvolvemento de ferramentas e aplicacións que poñan a disposición da comunidade académica e da sociedade no seu conxunto o coñecemento xerado no marco das actividades de investigación. Por outra banda, o ano 2012 supuxo tamén un impulso decisivo ás políticas de colaboración do ILG con grupos e centros de investigación, tanto da propia USC como doutras Universidades, a través da participación en diversas redes de investigación, concretamente *Relex*, que reúne diversos grupos das Universidades de Santiago, Coruña e Vigo e centra a súa actividade no ámbito da lexicografía, e *Tecnoloxía e Análise de Datos Lingüísticos* (*Tecandali*), unha rede coordinada polo ILG e que integra grupos da Facultade de Matemáticas (*MODESTYA*), do Citius (*COGRADE*, *GSI*), de Telecomunicacións da Universidade de Vigo (*GTM*) e da Facultade de Filoloxía e Tradución da Universidade de Vigo (*TALG*).

Finalmente, próxima xa a finalizar o segundo período á fronte do ILG, gustaría deixar constancia do meu agradecemento a todas as institucións e entidades que, a pesar das dificultades, contribuíron un ano máis ó sostento das actividades do Instituto e, por suposto, a todas as persoas (persoal investigador, de apoio á investigación e de administración e servizos) que co seu traballo diario fan posible que ano tras ano o ILG se manteña como unha institución de referencia dentro do ámbito da investigación lingüística e filolóxica. Estou segura de que nin o amparo das primeiras nin o apoio solidario e entusiasta das segundas lle han faltar ó novo equipo que, con renovados azos, asume a dirección do ILG a partir de agora e abre unha nova etapa de ilusión e esperanza.

Rosario Álvarez
Directora

Relación de liñas e proxectos de investigación

Ó longo deste ano 2012, o ILG negociou coa Vicerreitoría de Investigación a elaboración dun contrato-programa en que se planifica a reorganización do Centro e a programación do seu labor investigador ó longo dos próximos cinco anos. O contrato-programa mostra os compromisos de mellora que o ILG cre que pode asumir e que teñen xa a súa orixe no proceso de avaliación externa ó que o Centro fora sometido con anterioridade, primeiro no *Plano estratéxico* e logo no *Plan de mellora da calidade dos institutos universitarios*. Aínda que o contrato-programa non está aprobado de forma oficial, o ILG comezou este ano xa a traballar tentando orientarse no sentido marcado pola autoavaliación e polos compromisos que o contrato-programa establece.

O obxectivo 9 do contrato-programa, “Fomentar a internacionalización da investigación levada a cabo no centro”, figura a acción 22, “Mantemento e incremento dos proxectos de colaboración con universidades doutros países”. No ano 2012 o ILG seguiu traballando neste sentido, abrindo vías de colaboración con Universidades de fóra do SUG e con Universidades do estranxeiro: mostra diso é a aparición de investigadores do ILG, unhas veces mediante grupos organizados, outras veces a título individual, en proxectos organizados por outras institucións de investigación.

Outro feito salientable ó longo do ano 2012 foi a consecución de financiamento no Plan Galego (Programa de Consolidación de Unidades de Investigación Competitivas do SUG) para a consolidación dunha Rede, TecAnDaLi (acrónimo de *Tecnoloxías e Análise de Datos Lingüísticos*), en que o grupo FILGA (en que figurán a maioría dos investigadores do ILG) se asociou cos grupos *Tecnoloxía e Aplicacións da Lingua Galega* (TALG) e *Grupo de Tecnoloxías Multimedia* (GTM), da Universidade de Vigo, e cos grupos *Modelos de Optimización, Decisión, Estadística y Aplicaciones* (MODESTYA), *Gráficos por Computador e Enxeñaría de Datos* (COGRADE) e *Grupo de Sistemas Intelixentes* (GSI), da USC. Esta é unha rede multidisciplinar, en que aparecen grupos de orientación lingüística con grupos de orientación tecnolóxica (estatísticos e enxeñeiros). A asociación con estes grupos supón un claro enriquecemento e unha ocasión para a renovación das liñas de investigación que se estaban a desenvolver no Instituto. Así mesmo, o grupo FILGA entrou noutra rede de nova concesión, RELEX, liderada polo grupo ROMANYCOM-UDC, en que figurán varios grupos do SUG.

Organizamos os proxectos que funcionan no Instituto en tres grupos: os proxectos promovidos polo ILG, con IPs do Centro; proxectos promovidos por outras institucións, en que se integran equipos de investigadores do ILG; e proxectos promovidos por outras institucións en que se integran, a título individual, investigadores do ILG.

a. Proxectos promovidos no seo do ILG

1. ARQUIVO DO GALEGO ORAL (AGO)

IP: Francisco Fernández Rei

EQUIPO INVESTIGADOR: Carme Ares Vázquez, Henrique Costas González (UVigo), Ana García García, Carme García Rodríguez, Carme Hermida Gulías, Samuel Pazos Pérez, Xavier Varela Barreiro

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/ago/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Actualización da páxina web coa introdución de 30 novos textos en transcripción semifonolóxica e estandarizada, relativos á guerra civil, o entroido, a viña e derivados, o traballo na mina, os casamentos e os xogos tradicionais. Proximamente ampliarase a escolma de textos en rede con novos audios e as correspondentes transcripcións, cuxa primeira fase tamén se desenvolveu en 2012, con temas xa incluídos e outros como as abellas e o mel; os muíños, o forno e o pan; traballo e produtos do mar; a mata do porco; a emigración; as regueifas e os desafíos.
- Catalogación de 179 novas gravacións (162 fichas de concellos da Galicia administrativa e 17 de concellos das comarcas estremeiras), o que dá un total actual de 1.410 fichas (e outros tantos informantes) desde que no 2007 se iniciou a actual fase do proxecto.
- Preparación para a dixitalización das gravacións da década de 1980, cuxo tratamento urxe pola vulnerabilidade do soporte e pola antigüidade dos audios. Ficháronse as cintas (782 rexistros) cos criterios que se seguiron para os outros audios que xa pasaron por ese proceso.
- A vía principal de difusión do proxecto é a súa páxina web e visitas presenciais ó *Arquivo do Galego Oral* no edificio do Instituto da Lingua Galega.
- Presentacións públicas: Francisco Fernández Rei, *V Encontro O Son da Memoria*.
- Traballos académicos. TAD de José Manuel Dopazo Entenza (dir. Francisco Fernández Rei, xuño 2012).

2. ATLAS LINGÜÍSTICO GALEGO (ALGa)

IP: Francisco Fernández Rei, Manuel González González, Rosario Álvarez

EQUIPO INVESTIGADOR: Xulio Sousa Fernández, Francisco Dubert García, Raquel Vila Amado, Ana García García, Carme Hermida Gulías, Rosa Mouzo Villar, Antón Santamarina Fernández

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/indices/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Durante o ano 2012, proseguíuse coa realización de novos mapas, coas lendas e notas correspondentes. Os mapas elaborados, arredor de 160, corresponden ós seguintes ám-

bitos ou áreas conceptuais: a familia e as relacións de parentesco; a relacións veciñais; a estruturación da sociedade e o traballo en comunidade; profesións, oficios, cargos.

- Revisouse e adaptouse o volume sobre o hábitat (terra, plantas e árbores) que se entregara para a súa publicación, patrocinada pola Fundación Pedro Barrié de la Maza. Nesta fase do proceso o equipo encargado do volume colabora estreitamente cos especialistas da edición e impresión. Estanse a corrixir as probas de imprenta (Eurográficas Pichel SL, Santiago de Compostela). Prevese que o *Vol. VI Terra. Plantas e árbores* saia do prelo no último cuatrimestre de 2013.
- No ano 2012 introduciuse unha novidade no deseño do ALGa, pois o mapa de fondo incorpora información xeográfica, coa orografía e a rede dos principais ríos.
- Publicacións relacionadas: Dourado Fernández (2012), en *Madrygal* 15.

3. BIBLIOTECA DIXITAL DA GALICIA MEDIEVAL (BGM)

IP: Xavier Varela Barreiro

EQUIPO INVESTIGADOR: Eduard del Castillo Velasco, Amparo Cereixo Silva (IES As Neves), Lucía Doval Iglesias, Xavier Gómez Guinovart (UVigo), Ramón Mariño Paz, Eduardo Moscoso Mato, Alexandre Rodríguez Guerra (UVigo), Ana Suárez González (USC-Historia)

INFORMÁTICA: Xavier Gómez Guinovart (UVigo)

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo específico

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/BGM/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- En decembro de 2012 púxose na rede a primeira entrega da *Biblioteca dixital da Galicia Medieval*, un proxecto de alento interuniversitario (Santiago de Compostela / Vigo / A Coruña) co que se pretende ofrecer inicialmente desde o Instituto da Lingua Galega unha batería plural de recursos ó servizo da investigación sobre aspectos diversos da Galicia medieval. Nesta primeira versión inclúense únicamente recursos textuais, deixando para máis adiante a incorporación de materiais gráficos, bibliográficos, artísticos, literarios, etc.
- Quíxose comezar por obras dotadas de valor científico pero tamén simbólico e por iso esolleuse a *Historia de la Santa A.M. Iglesia de Santiago de Compostela* (11 tomos) de Antonio López Ferreiro (Santiago: Imprenta y Enc. del Seminario Conciliar Central [1898-1909]), como faciana de presentación. Están disponibles na actualidade os tomos II e III. Os textos son accesibles á íntegra e é posible traer á pantalla, en formato PDF, á reproducción escaneada da edición empregada como fonte.

4. CARTOGRAFÍA DOS APELIDOS GALEGOS

IP: Ana Isabel Boullón Agrelo, Xulio Sousa Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: Gonzalo Hermo González

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

PROXECTOS EN COOPERACIÓN: Real Academia Galega (1ª fase) / Instituto da Lingua Galega

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/cag/index.jsp>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Tarefas de mantemento da base de datos.
- Nesta anualidade, 14.413 usuarios, con 22.137 visitas (das cales, 64,39% son novas) e 130.498 páxinas vistas.
- Atendemento ó correo electrónico que figura ó dispor dos usuarios do CAG (59 consultas respondidas).

5. CONSTRUÇÕES VERBAIS E SINTAXE DA ORACIÓN

IP: Rosario Álvarez Blanco, Xosé Xove Ferreiro

EQUIPO INVESTIGADOR: Rosario Álvarez Blanco, Francisco Cidrás Escáneo, Ernesto González Seoane, Xosé Luís Regueira Fernández, Xosé Xove Ferreiro, Luz Varela Armas

FINANCIAMIENTO: Real Academia Galega / Instituto da Lingua Galega

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Instituto da Lingua Galega (USC) e Seminario de Gramática da Real Academia Galega

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS DERIVADOS EN 2012

- Descripción de case 6.900 novos rexistros pola investigadora Luz Varela Armas, correspondentes a 28 verbos (desde xaneiro de 2012 ata mediados de maio de 2012).
- Soraya Domínguez Portela: Construccións verbais en galego: verbos de movemento. Tese de Doutoramento dirixida por Rosario Álvarez Blanco, lida o 17/12/2012 na Facultade de Filoloxía da Univ. de Santiago de Compostela (cualificada con Apto cum laude).

6. CORPUS ORAL INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (CORILGA)

IP: Xosé Luís Regueira Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: Elisa Fernández Rei, Francisco Cidrás Escáneo, Xulio Sousa Fernández, Francisco Dubert García, Manuel González González, Noemí Basanta Llanes

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

APOIO ESTATÍSTICO: MODESTYA

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Colaboración co grupo de Teoría do Sinal, UVigo

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Posta en marcha, elaboración de criterios e convencións, transcripción de 600 minutos de gravacións.
- Participación en congresos: X Congreso da AIEG (Caerdydd/Cardiff, 2012): «O CORILGA. Un corpus oral integrado para o estudo da lingua oral».
- Traballos académicos. TAD de Noemí Basanta Llanes (dir. Xosé L. Regueira, xuño 2012).

7. DICIONARIO DE PRONUNCIA DA LINGUA GALEGA

IP: Xosé Luís Regueira Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: Noemí Basanta Llanes

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo

PAXINA WEB: <http://ilg.usc.es/pronuncia>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Preparación de bases de datos para a ampliación e mellora prevista para 2013.

8. DICIONARIO DOS APELIDOS GALEGOS

IP: Ana I. Boullón Agrelo

EQUIPO INVESTIGADOR: Gonzalo Navaza Blanco (UVigo), Antón Palacio Sánchez (UVigo), Luz Méndez (Comisión de Toponimia da Xunta de Galicia)

FINANCIAMENTO: Convenio coa Real Academia Galega

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Redacción de 2.000 entradas do diccionario.
- Incremento das entradas da base de datos antropónímica (938 novos rexistros procedentes de textos medievais, 2.846 de textos do XVI-XIX).
- Mantenimento da bibliografía topográfica en soporte informático, con ampliación do nomenclátor de Galicia cos topónimos da zona galegófona de Asturias, León e Zamora, e escaneado e indización de fontes bibliográficas de Bascuas, Piel, Santamarina e Varela Sieiro.

9. DIXITALIZACIÓN DO ARQUIVO HISTÓRICO DE SAN PAIO DE ANTEALTARES

IP: Ricardo Pichel Gotérrez

EQUIPO INVESTIGADOR: Ricardo Pichel Gotérrez

FINANCIAMENTO: Deputación da Coruña

10. EDICIÓN DA COLECCIÓN DIPLOMÁTICA DOS DOCUMENTOS GALEgos MEDIEVAIS

IP: Ana I. Boullón Agrelo

EQUIPO INVESTIGADOR: Ramón Lorenzo Vázquez, Mª Carmen Pérez

FINANCIAMENTO: Convenio coa Xunta de Galicia (Consellería de Educación e Ordenación Universitaria)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Traballos de preparación da colección diplomática medieval do mosteiro cisterciense de Santa María de Oia: lectura e transcripción das carpetas 1840, 1841; relectura 1805,

1810, 1811, 1820, 1822, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1833, 1834, 1835 e 1836, e tratamento informático das imaxes.

11. EDICIÓN DE TEXTOS DAS PRIMEIRAS DÉCADAS DO SÉC. XIX

IP: Ramón Mariño Paz, Damián Suárez Vázquez

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Publicáronse os textos encontrados con posterioridade ós Papés d'emprenta de 2008; véxase Mariño Paz, Ramón / Damián Suárez Vázquez «Novos textos...».
- A expensas de que aparezan máis textos, o proxecto queda clausurado.

12. ESTUDO PERCEPTIVO DA VARIACIÓN PROSÓDICA DIALECTAL DO GALEGO

IP: Elisa Fernández Rei

EQUIPO INVESTIGADOR: Xosé Luís Regueira, Francisco Dubert, Ana Escourido (Universitat de Barcelona), Lurdes de Castro Moutinho (Universidade de Aveiro, Portugal), Antonio Romano (Università degli Studi di Torino, Italia)

PERSONAL CONTRATADO: Noelia Engroba Vidal, Lorena López López, María Pilar López Suárez e Sonia Gómez Castro

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

APOIO ESTATÍSTICO: Mª José Ginzo Villamor (Modestya, USC)

FINANCIAMENTO: MIINECO

PÁGINA WEB: <http://eio.usc.es/pub/testpercepcion/index.php>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Desenvolvemento dunha plataforma web para a realización de tests perceptivos, así como para a análise dos resultados (versión preliminar, aínda en probas).
- Presentación no X Congreso da AIEG, Caerdydd/Cardiff (Fernández Rei 2012b) e póster nas I Jornadas de Ciéncias da Linguagem - 20-06-2012, Universidade de Aveiro, Portugal (Fernández Rei / Moutinho 2012).
- Publicacións: Fernández Rei/Engroba 2012 (no prelo); Dubert «Geographic», «Historia», «An analysis», «As formas».

13. A EVOLUCIÓN SOCILINGÜÍSTICA DE GALICIA (1950-2010): PROCESOS DE DESGALEGUIZACIÓN E (RE)GALEGUIZACIÓN

IP: Henrique Monteagudo

EQUIPO INVESTIGADOR: Francisco Dubert García, Anik Nandi, Hakan Casares Berg, María Dolores Villanueva Gesteira (Univ. Barcelona), María Paz Rodríguez (Univ. de Nápoles /Istituto Universitario Orientale).

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- O obxectivo fundamental do traballo é a análise da evolución da situación sociolingüística da lingua galega ó longo dos últimos sesenta anos, en particular, a evolución das variables demo- e sociolingüísticas básicas, en relación coas dinámicas sociais. A información fundamental, de carácter demolingüístico, obterase a partir de bases de datos estatísticos de carácter sociolingüístico xa dispoñibles; en particular, o Mapa Sociolingüístico de Galicia, da Real Academia Galega, 1992, e os módulos de coñecemento e uso do galego das enquisas de ‘Condición de Vida das Familias’, do Instituto Galego de Estatística, realizados en 2003 e 2008. Estas enquisas permiten realizar proxeccións en tempo aparente, o que nos permitirá simular a evolución dos parámetros sociolingüísticos básicos: lingua inicial, lingua usual e competencia lingüística. Poñeremos especial atención nos fenómenos de cambio de lingua no proceso de transmisión interxeracional e ó longo da vida das persoas, tentando identificar as variables sociais con maior poder explicativo destes cambios: o abandono e a recuperación da lingua.

14. FITOFALADOIRO

IP: Francisco Dubert García

EQUIPO INVESTIGADOR: Rosario Álvarez Blanco, Javier Amigo (Herbario SANT-USC) Francisco Dubert García, David García San León (Herbario SANT-USC), Antón Santamarina

FINANCIAMIENTO: Secretaría Xeral de Política Lingüística

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- No 2012 presentouse o proxecto do *Fitofaladoiro*, en que o Herbario SANT e o ILG pretenden involucrar estudantes de ensino medio nun traballo de recolección de herbas ventureiras e o conxunto de saberes antropolóxicos e lingüísticos ligados a elas. É un proxecto multidisciplinar. Presentouse tamén a páxina web do proxecto, na que se pretende recoller a información que envíen os colaboradores, e unha serie de vídeos e instrucións para a conservación das plantas.

15. GONDOMAR. REPOSITORIO DIXITAL DE TEXTOS DO GALEGO MEDIO (SS. XVI, XVII E XVIII)

IP: Ernesto González Seoane

EQUIPO INVESTIGADOR: Rosario Álvarez Blanco, Xosé Antonio Fernández Salgado, Michael J. Ferreira, Rita Marquillas, José Luis Rodríguez Gómez, Pegerto Saavedra Fernández, Concepción Varela Orol, Xosé Xove Ferreiro

FINANCIAMIENTO: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte (programa de Estadías de mobilidade de profesores e investigadores seniores en centros estranxeiros de ensino superior e investigación)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Constitución do equipo investigador e elaboración do proxecto de investigación.
- Estadía de Ernesto González Seoane na Georgetown University (18 de setembro a 20 de decembro de 2012).
- Publicacións: Álvarez Blanco / Montederramo.

16. GRAMÁTICA DA LINGUA GALEGA

IP: Rosario Álvarez Blanco

EQUIPO INVESTIGADOR: Francisco A. Cidrás Escáneo, Ernesto X. González Seoane, Xosé Luís Regueira Fernández, Xosé Xove Ferreiro

FINANCIAMENTO: Convenio coa Real Academia Galega (2011-2013)

PROXECTO EN COOPERACIÓN: O equipo ten a encarga de elaborar a gramática institucional da RAG

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Continúan os traballos de redacción e revisión dos capítulos correspondentes. De acordo co plan previsto, deberían rematar a fins de 2013.

17. GRAMÁTICA HISTÓRICA DA LINGUA GALEGA (GHLG)

IP: Xavier Varela Barreiro, Ramón Mariño Paz

EQUIPO INVESTIGADOR: Amparo Cereixo Silva (IES As Neves), Eduardo Moscoso Mato, Alexandre Rodríguez Guerra (UVigo)

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo específico

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- A realización desta obra foi o que motivou a construcción dun corpus do galego medieval. Durante bastantes anos quedou relegada a un segundo plano e os esforzos centráronse sobre todo nos traballos do Xelmírez. No ano 2012 concretouse a actividade en cinco obxectivos:
 - Prosecución da revisión e mellora dos parámetros de lematización e etiquetación gramatical das obras medievais.
 - Revisión dos parámetros de análise da base de datos de sintaxe do galego medieval (AOGM).
 - Preparación (informatización e codificación) das obras do galego medio (Idade Moderna) para a inclusión dos datos lingüísticos do período nas explicacións globalizadas da gramática histórica.
 - Construcción de bases de datos parciais (fonéticas, morfolóxicas, sintácticas, léxicas) nas que se recollen e codifican as atestacións textuais dos cambios lingüísticos. Durante este ano púxose o foco moi especialmente no arquivo sistemático de unidades de interese para os estudos fonéticos.
 - Redacción dalgúns capítulos da obra. Están moi avanzados os correspondentes á teoría do cambio lingüístico, ás fontes textuais de estudio, ó vocalismo, ó consonantismo, ó verbo, ó posesivo e ós pronomes de cuantificación.

18. INVENTARIO TOPONÍMICO DA GALICIA MEDIEVAL (ITGM)

IP: Paulo Martínez Lema / Xavier Varela Barreiro / Ramón Mariño Paz

EQUIPO INVESTIGADOR: Amparo Cereixo Silva (IES As Neves), Eduardo Moscoso Mato, Alexandre Rodríguez Guerra (UVigo)

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo específico

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/itgm>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- En anos anteriores levantouse a estrutura de almacenamento e de consulta on line dos datos estudiados e fixéronse catro achegas sucesivas (ata o 2009 e de 2010 a 2012) coa etiquetación topográfica e importación de unidades dun grupo representativo de coleccións documentais (2009: terras de Bergantiños-Fisterra-Soneira-Xallas, terra de Celanova, diocese de Mondoñedo e diocese de Lugo. // 2011-2012: nova revisión dos materiais correspondentes á diocese de Lugo, documentación das orixes (século XIII) e unha parte da *Colección diplomática do mosteiro de San Salvador de Celanova*). No 2012 tamén se realizou a extracción, identificación e etiquetación dos topónimos presentes nas obras galegas medievais de carácter non notarial (literarias, históricas, relixiosas, técnicas e lexislativas) coa finalidade de os introducir no 2013 nas fontes da aplicación en web.

19. PORTAL DOS XENTILICIOS E ALCUMES GALEGOS

IP: Xosé Afonso Álvarez

EQUIPO INVESTIGADOR: Xosé Afonso Álvarez, César Osorio, David Rodríguez Lorenzo, Damián Suárez Vázquez

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo

PROXECTOS EN COOPERACIÓN: Fundación Camilo José Cela (1ª fase)

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/ditados/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Durante os anos vindeiros incorporarase material procedente doutras fontes. Para iso, no 2012 comezouse a elaborar un inventario de obras con información deste tipo.

20. REDE TECNOLOXÍAS E ANÁLISE DE DATOS LINGÜÍSTICOS

IP: Francisco Dubert García (coordinador)

CENTRO: Instituto da Lingua Galega

FINANCIAMENTO: Programa de consolidación de unidades de investigación competitivas do SUG. Modalidade Redes. Xunta de Galicia / FEDER. 2012-PG207

PROXECTOS EN COOPERACIÓN: Participan os grupos de investigación FILGA, MODESTYA, GSI e COGRADE, da USC, e TALG e GMT da UVigo

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/tecandali/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Realización de dúas series de seminarios de presentación, o 15/11/2012 e o 03/12/2012 en que diversas agrupacións de investigadores membros da rede presentaron ós seus parceiros o tipo de traballos e proxectos en que participan; estes seminarios tiveron como sentido encontrar puntos de encontro nos labores desenvolvidos por investigadores de diferentes tradicións (as tradicionais ciencias e letras).
- Tamén se elaborou o portal web da rede, co fin de difundir os logros da colaboración.

21. TESOURO INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (TILG)

IP: Antón Santamarina Fernández, Ernesto González Seoane

EQUIPO INVESTIGADOR: Noelia Estévez Rionegro, Lorena López López, Lidia López Teixeiro

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: RILG (<http://sli.uvigo.es/RILG/>)

PÁGINA WEB: <http://www.ti.usc.es/TILG/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Mantemento da páxina web.
- Revisión do Dicionario da Academia con introdución de novos lemas, acepcións e exemplos extraídos do Tesouro.

22. TESOURO DO LÉXICO PATRIMONIAL GALEGO E PORTUGUÉS

IP: Rosario Álvarez Blanco

EQUIPO INVESTIGADOR: María Álvarez de la Granja, Xosé Afonso Álvarez Pérez, Alba Cid Fernández, Beatriz Domínguez Oroña, Xosé Manuel Dopazo Entenza, Francisco Fernández Rei, Ernesto X. González Seoane, María Pilar López Suárez, Eduardo Louredo Rodríguez, Mónica Martínez Baleirón, Rosa Mouzo Villar, Marta Negro Romero, César Osorio Peláez, Xulio C. Sousa Fernández

FINANCIAMIENTO:

Ministerio de Ciencia e Innovación (España), FFI2009-1211 [anos 2010-2012].

Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID). Ministerio de Asuntos Exteriores y Cooperación (España) [2009].

Axudas de consolidación e estruturación de unidades de investigación do SUG, Secretaría Xeral de Universidades, Consellería de Educación e Ordenación Universitaria (Galicia) [2007-2012].

PROXECTOS EN COLABORACIÓN:

Comité portugués. IP: João António das Pedras Saramago (UL). Equipo formado por investigadores das Universidades de Coimbra e Lisboa. Proyecto TEDIPOR, financiado pola Fundação para a Ciéncia e a Tecnología. Ministério de Ciéncia, Tecnología e Ensino Superior (Portugal): PTDC/CLE-LIN/102650/2008 [2010-2012]. <http://www.clul.ul.pt/pt/investigacao/330-tedipor-thesaurus-of-dialectal-portuguese>.

Comité brasileiro. IP: Silvia Figueiredo Brandão (UFRJ) / Vanderci de Andrade Aguilera (UEL). Cinco equipos rexionais coordinados por Aparecida Negri Esquerdo (centro-oeste), Vanderci A. Aguilera/Fabiane C. Altino/Felício W. Margotti (sur), Maria Socorro S. de Aragão (nordés), Abdelhak Razky (norte), Sílvia F. Brandão/Irenilde P. dos Santos (sueste). Intégrano 26 investigadores e 21 investigadores en formación de 19 universidades ou institucións públicas de ensino superior repartidas por todo o territorio federal. Está inscrito como «Grupo de pesquisa» no catálogo da CNPq (<http://dgp.cnpq.br/buscaoperacional/>).

Convenios de cooperación asinados coas seguintes universidades brasileiras: Universidade Estadual de Londrina (UEL), Universidade Federal do Pará (UFPA), Universidade Federal do Maranhão (UFMA), Universidade Federal do Ceará (UFC), Universidade Federal da Paraíba (UFPB), Universidade Federal de Mato Grosso do Sul (UFMS).

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/tesouro/> (proximamente en acceso público)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Xuntanzas salientables. Seminario de traballo co comité portugués en Lisboa, 7-8 maio 2012. Reunión coas responsables do comité brasileiro con ocasión do *Castilho - II CILH* (São Paulo, feb. 2012). Reunión co comité brasileiro, con presenza das coordinadoras federais e de todos os coordinadores rexionais, no marco da programación do *II CIDS* (Belém, set. 2012).
- Traballo académico. TAD de Eduardo Louredo (dir. Rosario Álvarez, xuño 2012). Tese de doutoramento de Marta Negro (dir. R. Álvarez, en curso). TFG de Triana Torres (dir. R. Álvarez) e Manuel Novo (dir. María Álvarez de la Granja), curso 2012-2013. Memoria de licenciatura de Isabel Salgueiro (dir. R. Álvarez, en curso).
- Participación en congresos e reunións científicas: Álvarez Blanco, mesa redonda *Geolinguística*, en *II CILH* (São Paulo); Álvarez Pérez / Sousa Fernández, *7th SIDG* (Viena); González Seoane / Mouzo Villar / Negro Romero, *X Congreso da AIEG* (Caerdydd/Cardiff); Álvarez Blanco / Aguilera / Brandão / Gillier, *II CIDS* (Belém-Pará); Álvarez de la Granja, *Coloquio Internacional de Fraseología...* (Lugo); Álvarez de la Granja, *Workshop «Rede de Lexicografía» – Relex* (A Coruña).
- Publicacións relevantes: Álvarez Blanco: «Apuntes...», Campo Grande: UFMS. Álvarez de la Granja: «O tratamento...», Lugo: Axac. Álvarez Pérez / Sousa Fernández: «The Tesouro...», *Dialectologia*.
- Construcción da páxina web. Incremento, revisión e actualización da base de datos. Disponibilización dos resultados do proxecto para o acceso público.

23. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (TMILG)

IP: Xavier Varela Barreiro

EQUIPO INVESTIGADOR: Eduard del Castillo Velasco, Amparo Cereixo Silva (IES As Neves), Lucía Doval Iglesias, Ramón Mariño Paz, Iria Pérez Mariño, Iago Santiso Fernández

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: RILG (<http://sli.uvigo.es/RILG/>)

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/tmilg>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Forma parte do *Tesouro Medieval Galego-Portugués*, o corpus lingüístico medieval de Galicia e Portugal. Dentro del englobase no *Xelmírez*, que representa a ponla galaica do *Tesouro*. Nela acolle os textos medievais en romance galego.
- Durante o ano 2012 desenvolvéronse traballo que foron continuación e reforzamento das liñas iniciadas e atendidas nos exercicios anteriores. Por unha banda, avanzouse na corrección e marcaxe daquelas obras da nosa base textual que, por motivos diversos, foran quedando pendentes ou precisaban de novas correccións; pola outra, foise arreventando a devandita base cunha partida de textos novos (3.000.000 de caracteres), a maioría deles de recente aparición no panorama editorial e cuxa relevancia radica basicamente no que representan de enchemento de ocos (na cronoloxía, na diatopía ou na tipoloxía textual) do noso corpus. Ó longo de 2012 someteuse a revisión, corrección ou segunda corrección unha obra en 11 volumes (a *Historia da SAMI* de López Ferreiro), que estará á disposición do usuario-investigador en Internet nun prazo razonable.

- A mecánica de traballo no *Xelmírez* aborda os textos en dúas fases sucesivas. Primeiramente dixitalízanse os textos (vía OCR ou vía picado manual, co conseguinte labor de revisión e corrección) e aplícaselles unha pre-DTD nun formato básico (TXT). Esta versión permite un primeiro e valioso aproveitamento das obras antes de seren preparadas para o seu procesamento masivo; este só é posible na segunda fase, na que son sometidos ó estándar XML. No marco da primeira fase (TXT), ó longo do ano 2012, tal e como foi indicado no parágrafo anterior, os membros do equipo someteron a unha coidadosa revisión e corrección ata un total de 30 novas obras. O proceso de conversión de textos ó formato XML leva as obras á versión definitiva para o seu aproveitamento masivo a través de Internet. En 2012 converteuse un total de 3 obras.
- Está coordinado con outros proxectos propios do ILG e con proxectos doutras universidades. Da súa parte o equipo do *TMILG*, xuntamente co do *TILG* e os dos diccionarios de diccionarios (moderno e medieval), mantén relación estable co equipo do Seminario de Lingüística Informática Universidade de Vigo, co que coordina a plataforma RILG.

24. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA CASTELÁ - GALICIA (TMILC-G)

IP: Ramón Mariño Paz

EQUIPO INVESTIGADOR: Raquel Alonso Parada, Eduard del Castillo Velasco, Lucía Doval Iglesias, Iria Pérez Mariño, Iago Santiso Fernández, Xavier Varela Barreiro

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: RILG (<http://sli.uvigo.es/RILG/>)

PÁGINA WEB: <http://sli.uvigo.es/xelmirez/index.html>

16

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Forma parte do *Tesouro Medieval Galego-Portugués*, o corpus lingüístico medieval de Galicia e Portugal. Dentro del englóbase no *Xelmírez*, que representa a ponla galaica do *Tesouro*. Nela acolle os textos medievais en romance castelán.
- En 2012 codificáronse e preparáronse os documentos ou fragmentos en castelán da obra incorporada ó *Xelmírez* e das 3 convertidas ó formato XML (véxase *TMILG*).

25. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA LATINA - GALICIA (TMILL-G)

IP: Xavier Varela Barreiro, Xosé Luís Couceiro Pérez

EQUIPO INVESTIGADOR: Eduard del Castillo Velasco, Lucía Doval Iglesias, Iria Pérez Mariño, Iago Santiso Fernández, Xaime Varela Sieiro (Instituto Español «Vicente Cañada Blanch» - Londres)

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: RILG (<http://sli.uvigo.es/RILG/>)

PÁGINA WEB: <http://sli.uvigo.es/xelmirez/index.html>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Forma parte do *Tesouro Medieval Galego-Portugués*, o corpus lingüístico medieval de Galicia e Portugal. Dentro del englobase no *Xelmírez*, que representa a ponla galaica do *Tesouro*. Nela acolle os textos medievais en romance castelán.
- En 2012 codificáronse e preparáronse os documentos ou fragmentos en castelán da obra incorporada ó *Xelmírez* e das 3 convertidas ó formato XML (véxase TMILG).

26. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA PORTUGUESA (TMILP)

IP: Eduardo Moscoso Mato

EQUIPO INVESTIGADOR: Lucía Doval Iglesias, Ramón Mariño Paz, Iria Pérez Mariño, Iago Santiso Fernández, Xavier Varela Barreiro

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo específico

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Corpus Informatizado do Português Medieval (Maria Francisca Xavier - Universidade Nova de Lisboa) (<http://cippm.fcsh.unl.pt/>)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Forma parte do *Tesouro Medieval Galego-Portugués*, o corpus lingüístico medieval de Galicia e Portugal. Dentro del englobase no *Dom Dinís*, que representa a ponla portuguesa do *Tesouro*. Nela acolle os textos medievais en romance portugués.
- Durante o ano 2012 non se arrequentou a base con novas obras. Deste particular ocúpase un grupo da Universidade Nova de Lisboa, co que continúa aberta a colaboración (os Profesores João Malaca Casteleiro [Academia das Ciências de Lisboa] e Maria Francisca Xavier [Centro de Linguística da Universidade Nova de Lisboa]) e que dará lugar ó deseable e esperado corpus medieval conxunto galego-portugués. A colaboración ampliarase no futuro á elaboración do *Dicionario medieval galego-portugués*, botado xa andar polo equipo lisboeta co seu *Dicionário do Português Medieval* e que deberá ser redefinido no futuro para axeitalo ó novo horizonte.

27. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA LATINA - PORTUGAL (TMILL-P)

IP: Eduardo Moscoso Mato, Xosé Luís Couceiro Pérez

EQUIPO INVESTIGADOR: Eduard del Castillo Velasco, Lucía Doval Iglesias, Iria Pérez Mariño, Iago Santiso Fernández, Xavier Varela Barreiro, Xaime Varela Sieiro (Instituto Español «Vicente Cañada Blanch» - Londres)

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo específico

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Forma parte do *Tesouro Medieval Galego-Portugués*, o corpus lingüístico medieval de Galicia e Portugal. Dentro del englobase no *Dom Dinís*, que representa a ponla portuguesa do *Tesouro*. Nela acolle os textos medievais en latín.
- En paralelo co *TMILL-G*, estanse reunindo e codificando as obras do legado portugués medieval en latín. Durante o ano 2012 incorporouse o *Tombo de Fiaes*, transscrito por Xesús Ferro Couselo.

28. TRANSCRICIÓN DOS TEXTOS ORAIS DO ARQUIVO ETNOGRÁFICO DO PROFESOR GUSTAV GENNINGSEN

IP: Xulio Sousa Fernández

EQUPO INVESTIGADOR: Xulio Sousa, Sandra Vázquez Núñez

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Dirección Xeral de Promoción Científica e Tecnolóxica do Sistema Universitario Galego, Axuda para a consolidación e estruturación de unidades de investigación competitivas

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Transcripción e revisión de gravacións en galego. Selección de materiais para edición de contos.
- Presentación de Vázquez Núñez, X Congreso AIEG.

29. TRANSCRICIÓN PALEOGRÁFICAS DE OBRAS MEDIEVAIS (TPOM)

IP: Ricardo Pichel Gotérrez, Xavier Varela Barreiro

EQUPO INVESTIGADOR: Mariña Arbor Aldea, María José Carrera Boente, Ramón Mariño Paz, Ricardo Pichel Gotérrez, Lucía Doval Iglesias, Raquel Rodríguez Parada

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo específico

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- No ano 2012 centrouse a actividade en catro focos:
 - a. Finalización da transcripción dos Tombos do mosteiro de Santa María de Sobrado dos Monxes (AHN 977, AHN 976). Esta actividade desenvólvese no ILG dentro do marco do proxecto «Libros, memoria y archivos. Cartularios monásticos del Noroeste peninsular (ss. XII y XIII)», dirixido por Ana Suárez González e subvencionado polo Ministerio de Ciencia e Innovación (HAR2009-09529 (subprograma HIST)).
 - b. Prosecución da transcripción do Cartulario da confraría de San Xoán Bautista de Pontevedra (1432-1493) (AHN CODICES,L.443), de man de Lucía Doval Iglesias e dentro do marco da realización da tese de doutoramento.
 - c. Finalización da multiedición da *Historia troiana* (BMP ms. 558) (século XIV), realizada por Ricardo Pichel Gotérrez como parte da súa tese de doutoramento, de próxima defensa.
 - d. Comezo da multiedición da *Xeneral historia* (Ms. O.I.1. do Escorial) (1º terzo do XIV), da man dun equipo formado por Ricardo Pichel Gotérrez, Raquel Alonso Parada e Xavier Varela Barreiro.

30. VARIACIÓN E CAMBIO NO SISTEMA LINGÜÍSTICO HISTÓRICO GALEGO-PORTUGUÉS. COMPARACIÓN ENTRE O GALEGO E O PORTUGUÉS POPULAR BRASILEIRO

IP: Henrique Monteagudo

EQUIPO INVESTIGADOR: Rosario Álvarez Blanco, Francisco Cidrás Escáneo, Francisco Dubert García, Elisa Fernández Rei, Ernesto González Seoane, Xulio Sousa Fernández

FINANCIAMENTO:

1ª Fase: Secretaría General de Universidades (Ministerio de Educación, España), convenio de cooperación con CAPES (Ministério de Educação, Brasil). PHB2009-0079-TA/PHB2009-0092-TA.

Solicitado novo financiamento no marco do Programa Hispano-Brasileño de Cooperación Interuniversitaria (2012)

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Instituto da Lingua Galega (USC), Universidade Federal Fluminense (Niterói), Universidade de São Paulo

EQUIPO BRASILEIRO: Xoán Carlos Lagares Díez, Maria Jussara Abraçado de Almeida, Paulo Antônio Pinheiro Correa, Valéria Gil Condé

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS DERIVADOS EN 2012

- Presentación conxunta en dúas sesións coordinadas no II CILH (São Paulo).
- Publicación do volume colectivo Lagares / Monteagudo (Niterói: EDUFF).
- Presentación dun novo proxecto nunha convocatoria competitiva

b. Proxectos promovidos por outras institucións con participación de equipos do ILG

1. ATLAS LINGUISTIQUE ROMAN (ALIR)

COORDINACIÓN XERAL

IP: Michel Contini

CENTRO: Univ. Stendhal de Grenoble

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Participan no proxecto as seguintes universidades e organismos de investigación europeos: Univ. Liège, Università di Corsica Pasquale Paoli, Université de Corse Pascal Paoli, Univ. Sophia-Antipolis, Univ. Nice, Academia Rumana, Univ. Brest, Univ. Neuchâtel, Univ. Genova, Univ. Milano-Bicocca, Univ. Barcelona, Univ. Bucarest, Univ. Lisboa, CNRS, Univ. Cluj-Napoca, Univ. Alcalá de Henares, CSIC, Univ. Santiago de Compostela, Univ. Stendhal-Grenoble, Univ. Torino

FINANCIAMENTO: Proxecto realizado co apoio financeiro da Commission des Communautés Européennes du Ministère de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

PÁGINA WEB: <http://w3.u-grenoble3.fr/dialecto/ALIR/alir.htm>

GRUPO ILG

IP: Manuel González González

EQUIPO INVESTIGADOR: Xosé Afonso Álvarez Pérez (UL), Alba Aguete Cagiao

FINANCIAMENTO: O comité galego non conta con financiamento específico

20

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Participación nos encontros do ALiR celebrados en Xinzo (setembro 2012) e Taormina (decembro 2012).
- Revisión das sínteses románicas do volume 2C.
- Presentación de datos xeolingüísticos galegos, coas respectivas sínteses, para 12 mapas do volume 5.

2. ATLAS MULTIMÉDIA PROSODIQUE DE L'ESPACE ROMAN (AMPER)

COORDINACIÓN XERAL

IP: Michel Contini, Antonio Romano

CENTRO: Univ. Stendhal de Grenoble (Francia)

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Participan no proxecto arredor de 30 universidades de todo o mundo. Pódese ver a listaxe completa dos membros en <http://w3.u-grenoble3.fr/dialecto/AMPER/partnrs.htm>

FINANCIAMENTO: Non conta con financiamento específico

PÁGINA WEB: <http://w3.u-grenoble3.fr/dialecto/AMPER/amper.htm>

GRUPO ILG

IP: Elisa Fernández Rei

EQUIPO INVESTIGADOR: Noelia Engroba Vidal, Sonia Gómez Castro

INFORMÁTICA: César Osorio

ESTATÍSTICA: Rosa Crujeiras, Mª José Ginzo (MODESTYA)

FINANCIAMENTO: O comité galego non conta con financiamento específico

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.es/amper>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Gravacións en: A Mezquita, O Barco, Lobios, Cariño, A Fonsagrada, Cangas, Oia, Allariz, Ribeira, O Grove, Lalín, e Entrimo. En canto á análise, rematouse a de Lalín, Cariño, O Grove e O Barco.
- Creouse, ademais, o espazo <http://ilg.usc.es/amper/map.html>, no que se ofrece unha demo do atlas prosódico do galego (AMPER-Gal).

3. DICTIONNAIRE ÉTYMOLOGIQUE ROMAN (DÉROM)

COORDINACIÓN XERAL

IP: Eva Buchi, Wolfgang Schweickard

CENTRO: CNRS – ATILF (Nancy) / Universität des Saarlandes (Saarbrücken)

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Participan 34 investigadores de más de 20 universidades e organismos de investigación de toda Europa

FINANCIAMENTO: Proxecto financiado pola Agence National de la Recherche (ANR) e a Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG), no marco do seu programa franco-alemán

PÁGINA WEB: <http://stella.atilf.fr/scripts/DERom.exe>

PARTICIPANTES ILG

MEMBRO DO EQUIPO DE REDACCIÓN: Xosé Afonso Álvarez Pérez

MEMBRO DO EQUIPO DE REVISIÓN (IBERORROMANIA): Ana I. Boullón Agrelo

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Boullón: Revisión de 18 artigos no ano 2012: */agr-u/, */βend-e/, */fratr-e/, */klam-a-/ , */kuer-e-/, */kuer-e-/ - */kuEr-e-/ , */lak-i-u/, */laud-a-/ , */magIstr-a/, */-u/, */minu-a-/ , */mostr-a-/ , */nOkt-e-/, */plan't-agin-e-/, */port-a-/ , */prEti-u/, */rOt-a/, */sa'lut-a-/ , */skriß-e-/, */s d-e-/, */t n-a-/ , */ti'tion-e/, */Ung-e-/, */ nct-u/ , */utr-u/ artigos (A. I. Boullón).

4. DICTIONNAIRE HISTORIQUE DE L'ANTHROPOONYMIE ROMANE (PATROM)

COORDINACIÓN XERAL

IP: Ana María Cano González, Jean Germain, Dieter Kremer

CENTRO: Oviedo / Louvain-la-Neuve / Trier

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Universidades ou centros de investigación europeos: universidades de Lisboa, Uvi  Tr veris, , Santander, Complutense de Madrid, Sevilla, Vitoria/Gasteiz, Deusto, Zaragoza, Val ncia, Palma de Mallorca, Catholique de Louvain, Udine, Pisa, Roma, amais doutros centros de investigación como o Institut d'Estudis Catalans (Barcelona), o Institut Nacional de la Langue Fran aise (Nancy), a Academia Rom na (Bucarest), a Academia de la Llingua Asturiana e a Academia de St inte a Moldovei

FINANCIAMENTO: Actualmente sen financiamento externo específico

PÁGINA WEB: <http://patrom.fltr.ucl.ac.be/>

PARTICIPANTES ILG

SINTESIS E DOCUMENTACI N GALEGA: Ana I. Boull n Agrelo

CONSULTOR: Ram n Lorenzo

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- En 2012 traballouse nos materiais correspondentes ó volume III (animais). Desde o ILG enviáronse materiais correspondentes ó dominio lingüístico galego e revisouse a redacción correspondente a el.

5. EDICIÓN E ELABORACIÓN DOS MATERIAIS GALEGOS DO ALPI (ATLAS LINGÜÍSTICO DE LA PENÍNSULA IBÉRICA)

COORDINACIÓN XERAL

IP: Pilar García Mouton

CENTRO: Centro de Humanidades y Ciencias Sociales (CSIC)

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Participan no proxecto as seguintes universidades e organismos de investigación: Centro de Lingüística da Universidade de Lisboa, Universitat de Barcelona, Universidad Autónoma de Madrid, CSIC, University of Western Ontario

FINANCIAMENTO: CSIC

GRUPO ILG

IP: Xulio Sousa Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: Xulio Sousa, Carolina Pérez, Rosa Mouzo, Eduardo Louredo, Alba Cid

INFORMÁTICA: CSIC

FINANCIAMENTO: Convenio Secretaría Xeral de Política Lingüística

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Introdución dos materiais dos cadernos 134-151. Revisión das transcricóns. Tratamento dos materiais gráficos.
- Participación en congresos: Carrilho & Sousa 2012, Sousa 2012.
- Publicacións: Mouzo 2012a e 2012b, Negro 2012, Rodríguez Lorenzo 2012, Sousa 2012.

6. ELABORACIÓN DUNHA GUÍA BIBLIOGRÁFICA DE SOCIOLINGÜÍSTICA GALEGA

IP: Henrique Monteagudo

EQUIPO INVESTIGADOR: Susana Guitar

PROXECTO EN COLABORACIÓN: Consello da Cultura Galega

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Continuououse coa procura e catalogación de documentación e actualización, para a posta en disposición en rede, de traballos de distinto tipo que abordan aspectos relacionados coa situación social do idioma galego.

7. O PROCESO DE NORMALIZACIÓN DO GALEGO NOS ÚLTIMOS CINCUENTA ANOS: O TESTEMUÑO DOS PARTICIPANTES

IP: Henrique Monteagudo

EQUIPO INVESTIGADOR: Serafín Alonso Pintos, Beatriz García Turnes, Anik Nandi, Xurxo Martínez, Pablo Sánchez Vidal, Alexandre Vázquez Lorenzo, Francisco Vilabarros, Denís Vicente Rodríguez, María Dolores Villanueva Gesteira

PROXECTO EN COLABORACIÓN: Consello da Cultura Galega

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- O obxectivo é a creación dun fondo documental de utilidade para os estudos sobre a evolución sociolingüística do galego desde 1963, e especialmente desde 1980.
- A primeira fase consiste na gravación en vídeo e audio de entrevistas a persoas significadas pola súa contribución na defensa e promoción do idioma galego, especialmente a partir da súa oficialización, en distintos ámbitos da sociedade: a política, as administracións públicas, o ensino, os medios de comunicación, o ámbito audiovisual, a cultura... En 2011 realizáronse 30 entrevistas, ó longo de 2012 completuose a listaxe inicialmente prevista, con 20 entrevistas máis.

8. PROXECTO SARMIENTO

IP: Henrique Monteagudo

EQUIPO INVESTIGADOR: X. A. López Silva, Concepción Varela Orol

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo

PROXECTO EN COLABORACIÓN: Consello da Cultura Galega

PÁGINA WEB: <http://consellodacultura.org/sarmiento/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- O traballo abrangue a dixitalización, transcripción e estudo do legado do freire, alén da elaboración dun Instituto de Lingua Galega rexistro exhaustivo dos fondos manuscritos. Continúa o proceso de actualización da páxina web do proxecto e de edición da *Obra de 660 Pliegos* e dos distintos escritos sobre arquivos e arquiveiros.
- Estase tamén a editar e estudar o catálogo autógrafo da súa biblioteca (*Autores de quien yo tengo obras*), baixo a dirección de C. Varela.

9. REDE DE RECURSOS LINGÜÍSTICOS PARA UNHA SOCIEDADE DO COÑECEMENTO (RELISCO)

COORDINACIÓN XERAL

IP: Margarita Alonso Ramos (coord), UDC

EQUIPO INVESTIGADOR: Serafín Alonso Pintos, Anik Nandi, Xurxo Martínez, Pablo Sánchez Vidal, Alexandre Vázquez Lorenzo, Francisco Vilabarros, Denís Vicente Rodríguez, María Dolores Villanueva Gesteira

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Participan os grupos de investigación LYS (UDC), GE e FILGA (USC), GIGRALEX, COLE e GRILES (UVigo)

FINANCIAMENTO: Programa de consolidación de unidades de investigación competitivas do SUG. Modalidade Redes. Xunta de Galicia / FEDER

PÁGINA WEB: <https://sites.google.com/site/reliscoga/home>

10. REDE DE LEXICOGRAFÍA (RELEX)

COORDINACIÓN XERAL

IP: María Dolores Sánchez Palomino (coord), UDC

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Participan os grupos de investigación ROMANYCOM, GLEX, da UDC; HUMBOLDT, ITALIANÍSTICA, FILG, da USC; TALG e Grupo de Léxico e Lexicografía Especializada, da UVigo

FINANCIAMENTO: Programa de consolidación de unidades de investigación competitivas do SUG. Modalidade Redes. Xunta de Galicia / FEDER. CN2012/290

11. WEDISYN. DIALECT SYNTAX IN WESTMOST EUROPE

COORDINACIÓN XERAL

IP: Beatriz Fernández, UPV/EHU

CENTRO: UPV/EHU

PROXECTOS EN COLABORACIÓN: Participan no proxecto grupos de investigación dos seguintes organismos: UPV/EHU, CNRS, Univ. de Uviéu, Univ. de Barcelona, UAM, USC (ILG), UL (CLUL)

PÁGINA WEB: http://ilg.usc.es/Wedisyn_2013/a-rede-wedisyn/

GRUPO ILG

IP: Xulio Sousa Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: Rosario Álvarez Blanco

FINANCIAMENTO: O equipo galego carece de financiamento externo

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Asistencia ó Encontro celebrado na Univ. de Uviéu: Sousa Fernández.
- Preparación do 4º Encontro que se celebrará en Santiago no mes de abril.

c. Proxectos promovidos por outras institucións en que participan, a título individual, membros do ILG

1. CORPUS DE REFERENCIA DO GALEGO ACTUAL (CORGA)

IP: María Sol López Martínez

FINANCIAMIENTO: Convenio da USC co Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades

PROXECTOS EN COOPERACIÓN: Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades

PÁGINA WEB: <http://corpus.cirp.es/corga>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Nova versión do corpus con data 26/02/2013.
- CORGA: <http://corpus.cirp.es/corga/> [versión 1.6] (Corpus sen etiquetar).
- CORGAetq: <http://corpus.cirp.es/corgaetq/> [versión 2.5] (Corpus etiquetado).
- Etiquetador lematizador Xiada: <http://corpus.cirp.es/xiada/> [versión 2.5].
- Publicacións: López Martínez (2012).

2. FORMACIÓN DE CORPUS PARA EL ESTUDIO DE LA LENGUA ORAL: ANÁLISIS COMPARATIVO DE MÉTODOS Y RESULTADOS (ESLORA)

COORDINACIÓN XERAL

IP: Victoria Vázquez Rozas

CENTRO: Dpto. Lingua española (USC)

FINANCIAMIENTO: Ministerio de Ciencia e Innovación

PARTICIPANTES ILG: María Sol López Martínez

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Transcripción dos textos orais previamente gravados.

3. LIBROS, MEMORIA Y ARCHIVOS: CARTULARIOS MONÁSTICOS DEL NOROESTE PENINSULAR (SS. XII Y XIII)

COORDINACIÓN XERAL

IP: Ana Isabel Suárez González - USC

FINANCIAMIENTO: Ministerio de Educación y Ciencia (HAR 2009/09529).

PARTICIPANTES ILG: Ricardo Pichel Gotérrez, Xavier Varela Barreiro

4. PRONORMA (PROYECTO DE RECOPILACIÓN, ANÁLISIS Y NORMALIZACIÓN DE LA TOPONIMIA DE LAS ÁREAS MERIDIONALES DE ESPAÑA)

COORDINACIÓN XERAL

IP: Mª Dolores Gordón Peral

CENTRO: Universidad de Sevilla

PROXECTOS EN COOPERACIÓN: Participan 12 investigadores de diversas universidades españolas

FINANCIAMIENTO: Proxecto financiado pola Junta de Andalucía (Consejería de Innovación, Ciencia y Empresas)

PARTICIPANTES ILG: Ana I. Boullón Agrelo

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Boullón 2012 *ELGa*.

5. PROYECTO DE RECOPILACIÓN, ANÁLISIS Y NORMALIZACIÓN DE LA TOPONIMIA ANDALUZA

COORDINACIÓN XERAL

IP: Mª Dolores Gordón Peral

CENTRO: Universidad de Sevilla

PROXECTOS EN COOPERACIÓN: Participan 15 investigadores de diversas universidades españolas

FINANCIAMIENTO: Proxecto de excelencia financiado pola Junta de Andalucía (Consejería de Innovación, Ciencia y Empresas)

PARTICIPANTES ILG: Ana I. Boullón Agrelo

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2012

- Boullón 2012 *Lletres*, Boullón 2012 *Quaderni*.

6. TESOURO DIALECTAL PORTUGUÊS (TEDIPOR)

COORDINACIÓN XERAL

IP: João Saramago

CENTRO: Universidade de Lisboa, Universidade de Coimbra

FINANCIAMIENTO: Fundação para a Ciéncia e a Tecnologia

PARTICIPANTES ILG: Xosé Afonso Álvarez Pérez

7. PAREMIOLOGÍA ROMANCE: REFRANES METEOROLÓGICOS Y TERRITORIO

COORDINACIÓN XERAL

IP: José Enrique Gargallo Gil

CENTRO: Univ. Barcelona (coord.); Università Milano-Bicocca; Centro de Linguística da Universidade de Lisboa; Univ. Nice; Universidade de Santiago de Compostela; Univ. Zadar

FINANCIAMIENTO: Ministerio de Ciencia e Innovación

PARTICIPANTES ILG: Xosé Afonso Álvarez Pérez

Organización de cursos, conferencias e encontros lingüísticos

a. XXV edición dos *Cursos de lingua e cultura galegas para estranxeiros e para españois de fóra de Galicia*

DIRECTOR: Francisco Fernández Rei

SECRETARIA: Ana García García

Entre o 2 e o 27 de xullo de 2012 celebrouse en Santiago de Compostela a XXIV edición dos *Cursos de lingua e cultura galegas para estranxeiros e para españois de fóra de Galicia*, coorganizados pola Real Academia Galega e o Instituto da Lingua Galega da USC e financiados pola Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia. O 6 de xullo, na sede da RAG na Coruña, celebrouse o acto de inauguración, no que interviñeron o director dos Cursos Francisco Fernández Rei, a directora do ILG Rosario Álvarez Blanco, o secretario xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia Valentín García Gómez, o vicerreitor de Relacións Exteriores e Internacionalización da USC Víctor Millet Schröder e o presidente da RAG Xosé Luís Méndez Ferrín, que presidiu o acto. O acto de clausura tivo lugar o 27 de xullo no Salón de Actos da Facultade de Filosofía da USC, con intervención do director dos Cursos, da directora do ILG, da estudiante rusa do nivel superior Marina Snetkova en representación do alumnado, o tesoureiro da RAG Manuel González González, o secretario xeral de Política Lingüística e o reitor da USC Juan Casares Long, que presidiu o acto.

Na edición de 2012 participaron 86 alumnos e alumnas procedentes de 22 países de Europa, América e Asia: 5 estudiantes de Alemaña, 2 de Arxentina, 9 de Brasil, 5 do Reino Unido, 4 de Chile, 2 de Croacia, 2 dos Estados Unidos de América, 1 de Finlandia, 2 de Francia, 3 de Hungría, 1 de Irlanda, 6 de Italia, 1 de Kazakhstan, 1 de México, 4 de Polonia, 4 de Portugal, 2 de Romanía, 8 de Rusia, 1 de Serbia, 1 de Ucraína, 1 de Xapón e 21 do Estado español (2 do Bierzo, 7 de Cataluña, 1 de Euskadi, 3 de Andalucía, 3 de Madrid, 3 de Estremadura, 1 de Canarias e 1 do País Valenciano).

Segundo o seu nivel de coñecemento da lingua galega dividíronse en dous grupos elementais, dous de nivel medio e un Curso Superior de Filoloxía Galega. O nivel *Elemental 1* (11 estudiantes) estivo a cargo de Eduard del Castillo Velasco (teoría) e Rosa Mouzo Villar (práctica); o *Elemental 2* (19 estudiantes), a cargo de María Pereira Maceda (teoría) e Lidia López Teixeiro (práctica); o *Medio A* (18 estudiantes), a cargo de Ana Fachal Fraguela (teoría) e Gonzalo Hermo González (práctica) e o *Medio B* (19 estudiantes) a cargo de M^a do Carme Pazos Balado (teoría) e Lucía Doval Iglesias (práctica). No *Curso Superior de Filoloxía Galega* (19 estudiantes) impartíronse catro seminarios sobre *Temas de lingüística galega* (Xosé Luís

Regueira Fernández), *Leccións de literatura galega contemporánea* (Xesús Alonso Montero e Xosé Manuel Salgado Rodríguez), *Formación e historia social da lingua galega* (Carme Hermida Gulías) e *Variación e cambio lingüístico no galego actual* (Rosario Álvarez Blanco).

A docencia complementouse con diversas actividades formativas:

- 1º) Impartíronse dez **conferencias** a cargo de Xosé Ramón Barreiro Fernández, *Introdución á Historia Contemporánea de Galicia*; Xosé Luís Axeitos Agrelo, *Manuel Antonio, navegador de altura*; Henrique Monteagudo Romero, *A situación sociolingüística do galego e a súa evolución nos últimos tempos*; Xesús Alonso Montero, *Manuel Leiras Pulpeiro no centenario da súa morte: unha biografía singular e exemplar e un poeta que cómpre reivindicar*; Mar Llinares García, *Mitoloxía popular en Galicia*; Rosa Aneiros Díaz, *Escribir, ler, soñar: pero onde vive Dinís agora?*; Margarita Ledo Andión, *A construcción dun cinema nacional*; Francisco Calo Lourido, *Arte e cultura castrexas*; Uxía Senlle e Sérgio Tannus, *A palabra cantada*; e Xosé Manuel Salgado Rodríguez, *Celso Emilio Ferreiro: o memorial dun escritor*.
- 2º) Realizáronse sete sesións con **proxeccións** cinematográficas en galego: Documentais *Historias de Galicia*, cap. 1 «Onde o mundo se chama Galicia» (2008, 30') e cap. 9 «Sempre en Galicia» (2008, 28'), de Xosé Manuel Vega; filme *Trece badaladas* (2002, 105'), de Xavier Villaverde; filme *Engurras* (2012, 89'), de Ignacio Ferreras; documentais *A terceira póna* (2008, 27'), de Rubén Pardiñas, e *Entre línguas* (2010, 31'), de João Aveledo, Eduardo Maragoto e Vanesa Vila-Verde; filme *Pradolongo* (2007, 100'), de Ignacio Vilar; filme *Santa Liberdade* (2004, 87'), de Margarita Ledo Andión; e filme *Sinbad* (2011, 93'), de Antón Dobao.
- 3º) Realizáronse dúas **Xornadas completas de inmersión lingüística e cultural**, ás que asistiu a maioría do estudiantado, que tiñan como fin coñecer bisbarras da paisaxe galega e a arte e a cultura popular de cada zona. A primeira foi a *Allariz, Celanova e Vilanova dos Infantes* (14 de xullo). De mañá fixose a visita a Allariz, guiados por Xosé Antón Laxe Martíñan; pola tarde en Celanova visitouse a Casa de Curros (oficialmente Casa dos Poetas), con explicacións de Paula, guía do centro; visitouse o mosteiro e a capela mozárabe de San Miguel, con explicacións da guía Diana; e posteriormente, Vilanova dos Infantes a súa torre medieval.

A segunda xornada completa foi a *Muros, Carnota, O Ézaro, Fisterra, Muxía, Dombate e Borneiro* (21 de xullo). O guía xeral da xornada foi Xosé Mª Lema, que deu explicacións de historia e arte en Muros, Muxía e Dombate; de etnografía en Carnota; de xeografía no Ézaro á vista da fervenza do Xallas; e de cultura castrexa no castro de Borneiro no final da xornada. En Fisterra, o guía foi o mariñeiro e poeta fisterrán Alexandre Nérium (Francisco Manuel López Martínez), que ademais recitou poemas seus como remate da visita no faro. En Dombate Ángel Eiroa guiou a visita para ver o orixinal da anta ou dolmen que cantou Pondal.

- O 24 de xullo, despois das actividades da mañá, acudiuse ó parque do Xirimbao (Teo), onde o río Ulla fai de estrema das provincias da Coruña e Pontevedra, para celebrar alí un *Encontro de confraternización do alumnado e do profesorado*.
- Realizáronse diversas **actividades extraacadémicas** con carácter voluntario: Visita guiada pola zona monumental de Santiago de Compostela (2 de xullo), a cargo de Miguel Anxo Seixas; Visita á sede da Real Academia Galega (6 de xullo de mañá), con explicacións de F. Fernández Rei e Visita ó Museo de dona Emilia Pardo Bazán, guiados por Manuel González Prieto e Xulia Santiso; Visita ó Museo do Pobo Galego e ó Panteón de Galegos Ilustres (6 de xullo de tarde), con F. Fernández Rei como guía; Visita á Cidade da Cultura de Galicia (12 de xullo), onde se contou coa guía oficial Silvia; Visita á Casa da Matanza (15 de xullo) para asistir en Padrón ó acto da *Conmemoración do 127º Aniversario da Matanza de Padrón*.

sario do Pasamento de Rosalía de Castro, organizado pola Fundación Rosalía de Castro; e Visita ás cubertas da catedral (18 de xullo).

- A XXV edición tivo unha **forte presenza nos medios de comunicación** xa desde a inauguración. Houbo entrevistas ó estudiantado en V Televisión (14 de xullo), *La Voz de Galicia* (15 de xullo), *De Luns a Venres* (18 de xullo), *El Correo Gallego* (23 de xullo), *Radio Lugo - Cadena Ser* (máis de 30 estudiantes recitaron poemas de Celso Emilio dentro da iniciativa «O son da nosa fala. Celso Emilio Ferreiro. Cen anos») e *TVG* na xornada en Allariz para o *Telexornal Fin de semana* (14 de xullo). Ademais, cinco estudiantes e a secretaria dos cursos visitaron a redacción do *Sermos Galiza* (18 xullo) para participar nunha completa entrevista; e catro estudiantes e o director dos cursos participaron en directo no programa *A Tarde da Radio Galega* (20 xullo).

b. Organización do Arquivo Histórico do ILG

IP: Francisco Fernández Rei

MEMBROS DO EQUIPO: María Dolores Villanueva Gesteira, Florentina Xoubanova Montero

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo

No ano 2012 os traballos de organización do Arquivo Histórico do ILG centráronse basicamente na recollida e na organización dos materiais relacionados co *I Congreso Internacional A Lingua galega. Historia e Actualidade* que se celebrou entre o 16 e o 20 de setembro de 1996 na Facultade de Filoloxía da Universidade de Santiago de Compostela.

Inscribíronse 674 congresistas dos que 195 presentaron unha comunicación sobre diferentes aspectos do galego: gramática histórica, historia da lingua, gramática moderna, fonética e fonoloxía, dialectoloxía, onomástica, lexicografía, sociolingüística, planificación lingüística, edición de textos e historiografía da lingua. Houbo 10 conferencias plenarias e 4 mesas redondas sobre a lingua en relación co ensino, cos medios de comunicación, coa literatura e co seu desenvolvemento na sociedade.

Os relatores do Congreso procedían maioritariamente das universidades de Santiago de Compostela, Vigo e A Coruña, de centros de investigación galegos non universitarios e de diferentes universidades de España (Oviedo, Salamanca, Complutense de Madrid e Autónoma, Central e Pompeu Fabra de Barcelona), de Europa (Lisboa, Aachen, Hamburgo, Paderborn, Trier, Berlin, Birmingham, Oxford, Rennes, San Petesburgo) e americanas (Howard, Nova York, Bahia).

Como complemento da parte científica programáronse concertos (*Os Diplomáticos de Monte Alto*, *O Pinto de Herbón*, *Ultreia*, *In Itinere*, *Milladoiro*) e a obra de teatro *Como en Irlanda* do Centro Dramático Galego.

Fixeron posible a celebración do Congreso as axudas recibidas da Universidade de Santiago de Compostela (V Centenario), Fundación Caixa Galicia, Comisión Europea, Consello da Cultura galega, Deputación de Pontevedra, Centro Dramático Galego, Seminario Maior de Santiago, Edicións Xerais de Galicia, Editorial Galaxia, Edicións do Castro, Editorial Sotelo Blanco, Grupo Revisión Deseño, Obradoiro de música tradicional Ultreia e Artes Gráficas LITONOR.

A numerosa e variada **documentación** relativa á organización e á celebración do Congreso foi clasificada e ordenada para no futuro ser catalogada e dixitalizada. Fíxose o seguinte agrupamento desa documentación:

1. Presentación do proxecto e solicitude de axuda económica a institucións galegas (Universidade de Santiago de Compostela, Fundación Barrié de la Maza, Dirección Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia, Consorcio de Santiago, Real Academia Galega, Deputación de Pontevedra, etc) e á Comisión Europea DG XXII con sede en Bruxelas.
2. Escritos ós conferenciantes invitados e ós grupos musicais.
3. Ficha de todos os congresistas inscritos e resumo de 10-15 liñas, no seu caso, dos relatorios.
4. Listaxe de asistentes e diplomas de asistencia e de presentación de relatorios non recollidos.
5. Relación de estudiantes con bolsas para o Congreso e facturas varias.

6. Escritos da distribución da presidencia das mesas do Congreso e o programa detallada da sesión de cada mesa.
7. Correspondencia con conferenciantes e autores de comunicáns no proceso de preparación das actas.
8. Dossier de prensa da presentación en febreiro de 1996 do Congreso e sobre todo da semana de setembro en que se celebrou.

Editáronse **4 volumes das actas** a cargo de Rosario Álvarez Blanco, Francisco Fernández Rei e Manuel González González, responsables científicos do Congreso. No Arquivo están clasificados os textos orixinais das conferencias, mesas redondas e relatorios, así como as galeras corrixidas por cada autor, coa revisión posterior dos editores das actas no proceso de maquetación antes de imprimírense os volumes de actas.

O I Congreso Internacional A Lingua galega. Historia e Actualidade I Congreso Internacional A Lingua galega. Historia e Actualidade, con motivo da creación dos 25 anos do ILG, tivo un gran repercusión mediatíca, como se pode ver no **dossier de prensa** clasificado, do que a seguir se ofrecen a noticia e o medio en que se publicou:

- «Antón Santamarina presenta un congreso sobre la lengua gallega», *La Voz de Galicia*, 21-02-1996, p.32.
- «O ILG celebra o seu XXV aniversario cun congreso sobre Historia e Actualidade do Galego», *A Nosa Terra* nº 714, 22-02-1996, p. 27.
- «O Instituto da Lingua celebra o 25 aniversario cun congreso sobre o galego», *El Correo Gallego*, 22-02-1996, p.18.
- «O ILG celebra o seu 25 aniversario cu congreso sobre o galego», *O Correo Galego*, 22-02-1996, p. 42.
- «El Instituto da Lingua celebrará su 25 aniversario con un congreso», *La Voz de Galicia*, 22-02-1996, p.31.
- Xesús Alonso Montero: «Congreso do ILA», *La Voz de Galicia*, 12-09-1996, p.11.
- «Lengua Gallega», *La Voz de Galicia*, 15-09-1996, p. 40.
- «El Congreso da Lingua Galega reunirá a casi 700 personas en Santiago», *La Voz de Galicia*, 15-09-1996, p. 7.
- «700 lingüistas asistirán a un Congreso de lengua gallega», *La Región*, 15-09-1996, p. 47.
- «La medicina interna y el idioma gallego centrarán los próximos congresos» *El Ideal Gallego*, 15-09-1996, p. 1.
- «O ILG presentou o congreso A Lingua Galega.Historia e Actualidade», *El Ideal Gallego*, 15-09-1996, p.7
- «El ILG conmemora su 25 aniversario con un Congreso sobre el idioma gallego», *El Correo Gallego*, 15-09-1996, p.12.
- «O ILG revisará o estatus do galego no seu congreso», *O Correo Galego*, 15-09-1996, p.51.
- Miguel Anxo Seixas: «Afalarlle á lingua», *O Correo Galego*, 16-09-1996, p.3.
- «A análise dos romances europeos del Muljacic abre o debate da lingua», *O Correo Galego*, 17-09-1996, p. 35.
- «Que a palabra sexa como una ponte para nos unir a tod*s», *O Correo Galego*, 17-09-1996, p. 35.

- «O Quinto Centenario como motor dos actos», *O Correo Galego*, 17-09-1996, p. 35.
- «A gramática histórica», *O Correo Galego*, 17-09-1996, p. 35.
- «O galego revive no congreso do ILGA», *O Correo Galego*, 17-09-1996, p. 1.
- «Entre a perda de falantes e a falla de vontade política da Administración», *O Correo Galego*, 17-09-1996, p. 35.
- «Inaugurado en Santiago o Congreso Internacional sobre a lingua galega», *El Correo Gallego*, 17-09-1996, p.11.
- «El Instituto da Lingua conmemora sus bodas de plata con un congreso sobre el gallego», *La Voz de Galicia*, 17-09-1996, p. 7.
- «Congreso de Gallego», *La Voz de Galicia*, 17-09-1996, p. 40.
- «Alonso Montero interviene hoy en el Congreso de lengua gallega», *La Voz de Galicia*, 17-09-1996, p. 40.
- Lois Blanco: «Alonso Montero augura un porvir *moi ploblemático* para o galego», *La Voz de Galicia*, 18-09-1996, p. 7.
- «Alonso Montero alerta sobre el espejismo del uso extendido del idioma gallego», *Faro de Vigo* 18-09-1996, p. 47.
- «O Congreso sobre o galego non recibe axudas de Política Lingüística», *El Ideal Gallego*, 19-09-1996, p.16.
- «Aseguran que el futuro del gallego pasa por las nuevas tecnologías», *La Voz de Galicia*, 19-09-1996, p. 7.
- Xesús Alonso Montero: «Don Florencio no congreso», *La Voz de Galicia*, 19-09-1996, p. 9.
- «Congreso de gallego», *La Voz de Galicia*, 19-09-1996, p. 40.
- «O Congreso do ILG certifica o fracaso da política de normalización» *A Nosa Terra* 19-09-1996, p. 1.
- «O idioma nos medios de comunicación a debate no I Congreso da Lingua», *El Correo Gallego*, 19-09-1996, p.10.
- Carme Vidal: «O fracaso da normalización, telón de fondo da conmemoración do XXV aniversario do ILG», *A Nosa Terra*, nº 744. p. 21.
- «ILGA: o galego nos medios», *O Correo Galego*, 19-09-1996, p. 1.
- «A lingua como materia prima ou a Terceira Revolución Industrial», *O Correo Galego*, 19-09-1996, p. 45.
- «Diálogos sobre a sociolingüística», *O Correo Galego*, 19-09-1996, p. 45.
- Francisco P. Lorenzo : «Canibalismo», *O Correo Galego*, 19-09-1996, p. 45.
- «Aseguran que el futuro del gallego pasa por las nuevas tecnologías», *La Voz de Galicia*, 19-09-1996, p. 7.
- Xesús Alonso Montero: «Don Florencio no congreso», *La Voz de Galicia*, 19-09-1996, p. 9.
- «Congreso de gallego», *La Voz de Galicia*, 19-09-1996, p. 40.
- Carina Regueiro: «A institución que elevou o idioma galego á altura do resto de linguas romances», *Revista das Letras, Suplemento cultural do Correo Galego* nº 126, 19-09-1996, p.2.

- Carmiña Castromil: «Os uns e os outros., *Revista das Letras, Suplemento cultural do Correo Galego* nº 126, 19-09-1996, p.3.
- «ILGA'25», *Revista das Letras, Suplemento cultural do Correo Galego* nº 126, 19-09-1996, p.1.
- «Constantino García defende os escritores que cren na lingua viva», *La Voz de Galicia*, 20-09-1996, p. 7
- «Antídotos para o soño do bilingüismo harmónico», *O Correo Galego*, 20-09-1996, p. 37.
- «Liorta ortográfica», *El Correo Gallego*, 21-09-1996, p.1.
- «Tensión na xornada de clausura do I Congresso da Lingua Galega», *El Correo Gallego*, 21-09-1996, p. 11.
- «Os reintegracionistas *toman ó asalto* o congreso do ILG», *O Correo Galego*, 21-09-1996, p. 34.
- «O escritor Méndez Ferrín asume a honra de se-lo epígonos da xeración Nós», *O Correo Galego*, 21-09-1996, p. 34
- »Escándalo na clausura do congreso do ILGA», *O Correo Galego*, 21-09-1996, p. 35.
- «Do pasamento de Filgueira ó Congreso do ILGA», *O Correo Galego*, 21-09-1996, p. 2
- «Santamarina pide una discriminación positiva para impusa-lo galego», *La Voz de Galicia*, 21-09-1996, p. 6.
- «La tolerancia con todas las opciones caracterizó el congreso del gallego», *La Voz de Galicia*, 22-09-1996, p. 7.
- «Celso Currás pide un traballo moito más serio na defensa da lingua galega», *El Correo Gallego*, 22-09-1996, p.10.
- «Currás pide traballo serio na defensa do galego», *O Correo Galego*, 22-09-1996, p. 54.
- Miguel Anxo Seixas: «Sementar», *O Correo Galego*, 23-09-1996, p. 3.
- M. Dourado Deira: «I Congreso Internacional da Lingua Galega», *O Correo Galego*, 23-09-1996, p. 2.
- «O ILG di que a política encamiñada ao bilingüismo harmónico é ineficaz para a normalización da língua», *A Nosa Terra* nº 745, 26-09-1996, p. 25.
- Carme Vidal: »Máis que filoloxía», *A Nosa Terra* nº 745, 26-09-1996, p. 25.
- «O Instituto da Lingua Galega estará adscrito ós tres campus», *O Correo Galego*, 28-09-1996, p. 16.
- «Xoán González-Millán: «Máis alá das tristes e paralizantes liortas» [Cartas ó director], *O Correo Galego*, 29-09-1996, p. 5.
- Xose Antonio Pena: «¡Abonda xa, reinteghrasionistas!» [Cartas ó director], *O Correo Galego*, 29-09-1996, p. 5.
- Pilar P. Faxil: «Nin escandalosa, nin clausura» [Cartas ó director], *O Correo Galego*, 29-09-1996, p. 5.
- Adam Learaber: «O ILGA, unha sorte para os estudos do galego», [Cartas ó director], *O Correo Galego*, 29-09-1996, p. 5.
- M. Dourado Deria: «Prensa en galego, prensa en catalán», *O Correo Galego*, 5-10-1996, p. 2.

- Jorge Martins Gestal: «Sobre a protesta no Congreso do ILG», *A Nosa Terra* nº 747, 10-10-1996, p. 18.
- «O MDL critica a actuación dalgúns membros do ILG», *O Correo Galego*, 19-10-1996, p. 36.
- A. R. López: «Canibalismo», *Revista das Letras, Suplemento cultural do Correo Galego*, 24-10-1996, p.3.
- José do Cabo: «O Congresso polémico e a polémica do Congresso», *Constantinopla*, nº 11. Ano IV (outono 1996).
- «Portugueses de merda!, *Gralha* [nº 13 (outubro 1996)].

A actividade dos investigadores

a. Comunicacións en congresos e encontros científicos

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Contribuições do projeto Léxico Patrimonial Galego e Português. O projeto Tesouro do Léxico Patrimonial Galego e Português: marco geral». II Congresso Internacional de Dialetología e Sociolinguística. Diversidade Linguística e Políticas de Ensino. Homenagem a Vanderlei de Andrade Aguilera. De 24 a 27 de setembro de 2012. Universidade Federal do Pará. Organizado pola Universidade Federal do Pará (UFPA), Belém (Pará – Brasil). Convidada a participar en mesa redonda [Silvia F. Brandão / Vanderlei de A. Aguilera / Raíssa Ricardo Gillier / Rosario Álvarez]. Conferenciante convidada.

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Da Gallaecia a Galicia. Breve noticia da orixe, historia e presente da lingua galega». Festlatino. VI Congresso do Movimento Festival Internacional de Culturas, Línguas e Literaturas Neolatinas. Recife, 22-26 de outubro de 2012. Organizado polo Movimento Festlatino. Lugar: Universidade Federal Rural de Pernambuco. Recife (Pernambuco, Brasil). Conferenciante convidada.

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Do galego antigo ao galego moderno». Festlatino. VI Congresso do Movimento Festival Internacional de Culturas, Línguas e Literaturas Neolatinas. Recife, 22-26 de outubro de 2012. Organizado polo Movimento Festlatino. Lugar: Caixa Cultural Recife. Recife (Pernambuco, Brasil). Conferenciante convidada.

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Galego e Português do Brasil: história, variação e mudança. Variação e mudança histórica na morfología do diminutivo». Castilho - II Congresso Internacional de Linguística Histórica. São Paulo, 7-10 de febreiro de 2012. Organizado por Faculdade de Filosofia, Letras e Ciências Humanas. Universidade de São Paulo. Participante en sesión coordinada [Valéria Gil Condé / Xoán Carlos Lagares / Henrique Monteagudo / Rosario Álvarez].

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Geolinguística. Notícia da descripción geolinguística do galego. Estado da arte». Castilho - II Congresso Internacional de Linguística Histórica. São Paulo, 7-10 de febreiro de 2012. Organizado por Faculdade de Filosofia, Letras e Ciências Humanas. Universidade de São Paulo. Convidada a participar en mesa redonda Geolinguística [Vanderlei Aguilera, coord. / Adolfo Elizaincín / Suzana Cardoso / Rosario Álvarez]. Conferenciante convidada

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «La funció de les acadèmies de les llengües». CLUB 20. *Vintè Col.loqui Lingüístic de la Universitat de Barcelona. El català entre les llengües d'Europa.* Organizado pola Secció de Lingüística Catalana. Departament de Filologia Catalana, Universitat de Barcelona. Barcelona, 19 de novembro de 2012. Convidada en mesa redonda [Rafael Company (moderador) / Rosario Álvarez / Isidor Martí / Juan Antonio Pascual / Ibon Sarasola]. Conferenciante convidada

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Lingua galega: entre a identidade e a mundialización». X Congreso Internacional da AIEG 2012. *Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012.* Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG). Acto de inauguración solemne e conferencia plenaria. Conferenciante convidada

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «O poeta Añón na forxa do galego literario». Congreso Francisco Añón. *Bicentenario do nacemento do poeta. 4 e 5 de outubro. Cidade da Cultura. Santiago de Compostela.* Organizado por Xunta de Galicia / Concello de Outes (Xoán X. Mariño, coord.). Conferenciante convidada.

Álvarez de la Granja, María (2012): «O coñecemento do vocabulario normativo galego. Unha aproximación a través do léxico dispoñible», relatorio presentado por invitación no Simposio ILG 2012 – *Un galego común, fiel a si mesmo. Trinta anos de estandarización: 1982-2012* (Instituto da Lingua Galega, USC, 11 outubro- 20 decembro 2012). 13 de decembro de 2012. Conferenciante convidada.

Álvarez de la Granja, María (2012): «O valor do Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués para o coñecemento do corpus fraseolóxico galego e portugués», comunicación presentada no *Coloquio Internacional de Fraseología, Didáctica de las Lenguas y Traducción.* Lugo, 29-31 de outubro de 2012.

Álvarez de la Granja, María (2012): Participación no *Workshop «Rede de Lexicografía» – Relex*, que tivo lugar o 20 de decembro na Universidade da Coruña.

Álvarez Pérez, Xosé Afonso (2012): «*Abril buenu era si el gallegu non viniera. Distribución geoparemiológica de refranes meteorológicos.* XXXI Xornadas Internacionais d'Estudiis Académicos de la Llingua Asturiana. Oviedo, novembro de 2012. Conferenciante convidado.

Álvarez Pérez, Xosé Afonso (2012): «Cintra's Portuguese dialects classification half a century later». *7th Congress of the International Society for Dialectology and Geolinguistics (SIDG)*, Viena, 23 July - 28 July 2012.

Álvarez Pérez, Xosé Afonso (2012): «Novos trabalhos para a dialectología portuguesa do século XXI». *II Seminário Internacional de Investigação Linguística.* Programa de Doctoramento em Linguística da Universidade de Évora (CIDEHUS/CEL/IIFA). Évora, outubro de 2012. Conferenciante convidado.

Álvarez Pérez, Xosé Afonso / Sousa Fernández, Xulio (2012): «Presentation of the Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués». *7th Congress of the International Society for Dialectology and Geolinguistics (SIDG)*, Viena, 23 July - 28 July 2012.

Basanta Llanes, Noemi (2012): «Lingua e xénero en interacción». X Congreso Internacional da AIEG 2012. *Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012.* Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).

- Boullón Agrelo, Ana Isabel (2012): «A multidisciplinaridade na onomástica». X Congreso Internacional da AIEG 2012. *Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012.* Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).
- Boullón Agrelo, Ana Isabel (2012): Moderadora da mesa de debate «Estándar e medios de comunicación: da corrección á naturalidade». *Simposio ILG 2012 – Un galego común, fiel a si mesmo. Trinta anos de estandarización: 1982-2012* (Instituto da Lingua Galega, USC, 11 outubro- 20 decembro 2012). 13 de decembro de 2012. Conferenciante convidado.
- Carrilho, Ernestina / Sousa Fernández, Xulio (2012): «The geolinguistic background of Iberian Romance dialect syntax: Insights from ALPI's materials». *7th Congress of the International Society for Dialectology and Geolinguistics (SIDG)*, Viena, 23 July - 28 July 2012.
- Dourado Fernández, Rocío (2012): «Aproximación a la toponimia gallega a través del estudio de un corpus concreto: el ayuntamiento de Ribadeo (Lugo)», *II Seminario Internacional sobre Lengua y Literatura* celebrado o día 7 de nobembro do 2012 na Facultade de Letras da Universidade do País Vasco (UPV-EHU).
- Dubert García, Francisco (2012): «How exemplar is Galician for Exemplar Phonology». *Dialectes décisifs. Langues prototypiques*. Université Sorbonne Nouvelle Paris 3, Maison de la Recherche, du 29 de février 2012 au 2 mars 2012. Conferenciante convidado.
- Fernández Rei, Elisa (2012): «A entoación galega. Aproximación desde a dialectoloxía perceptiva». X Congreso Internacional da AIEG 2012. *Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012.* Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).
- Fernández Rei, Elisa (2012): «Dependencia fonolóxica dos pronomes persoais átonos no portugués do Brasil e no galego». *Castilho - II Congresso Internacional de Linguística Histórica*. São Paulo, 7-10 de febreiro de 2012. Organizado por Faculdade de Filosofía, Letras e Ciências Humanas. Universidade de São Paulo. Participante en sesión coordinada.
- Fernández Rei, Francisco (2012): «A lingua de Celso Emilio Ferreiro», intervención na Sesión Plenaria da Real Academia Galega celebrada en Celanova no Centenario de Celso Emilio Ferreiro (9 de xuño do 2012).
- Fernández Rei, Francisco (2012): «Contribución de Leiras Pulpeiro á creación do galego literario», en *Xornadas arredor de Leiras Pulpeiro (1854-1912)* (Mondoñedo 9, 10 e 11 de novembro de 2012), organizadas polo Concello de Mondoñedo e a Deputación de Lugo.
- Fernández Rei, Francisco (2012): «O Arquivo do Galego Oral». Relatorio na mesa redonda «Os arquivos nas universidades galegas», en *V Encontro O Son da Memoria. As coleccións sonoras de Galicia ante o presente dixital en rede* (Santiago de Compostela, 27 de abril de 2012), organizado polo Consello da Cultura Galega.
- Fernández Rei, Francisco (2012): Participación na mesa redonda «As institucións galegas e a proxección internacional da lingua galega», en *Encontro Festiniano 2012: As linguas e culturas peninsulares e a súa proxección internacional* (Santiago de Compostela, 3 de abril de 2012), organizado polo Consello da Cultura Galega.
- García García, Ana (2012): «Análise das probas de avaliación dos Celga: criterios de avaliação e tipoloxía das probas». *Xornada de análise e avaliação dos Celga*, organizada pola Coordinadora de Traballadores/as de Normalización da Lingua. Facultade de Ciencias da Comunicación, Santiago de Compostela, 28 de xuño de 2012. Mesa redonda.

- González Seoane, Ernesto (2012): «Aspectos metodolóxicos do deseño e elaboración do *Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués*». *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos*. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).
- González Seoane, Ernesto (2012): «Gondomar. O sufixo -eiro en galego e no portugués brasileiro. Propostas para un estudio contrastivo». *Castilho - II Congresso Internacional de Linguística Histórica*. São Paulo, 7-10 de febreiro de 2012. Organizado por Faculdade de Filosofia, Letras e Ciências Humanas. Universidade de São Paulo. Participante en sesión coordinada.
- González Seoane, Ernesto (2012): coordinación do panel «O Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués: aspectos metodolóxicos e aplicáñons». *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos*. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).
- Hermo González, Gonzalo (2012): «O Libro II de tenzas da catedral de Santiago (Póster)». *I Encontro da Mocidade Investigadora EDI-USC*. Santiago de Compostela, 13-15 de decembro de 2012.
- Mariño Paz, Ramón (2012): «A vida e a obra do crego Posse no contexto sociolingüístico da Galicia do seu tempo». *II Xornadas sobre a figura de D. Juan Antonio Posse (1766-1854) no bicentenario do seu Discurso a favor da Constitución de 1812* (Casa da Cultura de Vimianzo, 23 e 24 de novembro de 2012). Organizado polo Seminario de Estudos Comarcais para a Promoción do Patrimonio Cultural da Costa da Morte.
- Méndez Fernández, Luz (2012): «Mesa de debate. Servizos e recursos lingüísticos», con Nel Vidal (moderador, SNL / Concello de Carballo), Xermán García Cancela (Xunta de Galicia), Carlos Díaz Abraira (Parlamento de Galicia), Xavier Guinovart (UVigo), Susana Mayo Redondo (CDSG / Consello da Cultura Galega). *Simposio ILG 2012 – Un galego común, fiel a si mesmo. Trinta anos de estandarización: 1982-2012* (Instituto da Lingua Galega, USC, 11 outubro- 20 decembro 2012).
- Méndez Fernández, Luz (2012): «Evolución do nome persoal en Galicia. Recuperación da onomástica autóctona e últimas tendencias». *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos*. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).
- Monteagudo, Henrique (2012): «Despertando Lenguas». *X Congreso Internacional de Lingüística General*, Zaragoza. Conferenciante convidado en mesa redonda plenaria.
- Monteagudo, Henrique (2012): «Galego, Português e Português Brasileiro: uma proposta de periodização». *Castilho - II Congresso Internacional de Linguística Histórica*. São Paulo, 7-10 de febreiro de 2012. Organizado por Faculdade de Filosofia, Letras e Ciências Humanas. Universidade de São Paulo. Participante en sesión coordinada.
- Mouzo Villar, Rosa (2012): «O Tesouro do léxico patrimonial e a súa contribución á lexicografía e á dialectoloxía galegas». *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos*. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).
- Mouzo Villar, Rosa (2012): «Os clíticos de terceira persoa en galego e asturiano (Póster)». *I Encontro da Mocidade Investigadora EDI-USC*. Santiago de Compostela, 13-15 de decembro de 2012.
- Nandi, Anik (2012): «La enseñanza de las lenguas tribales (originarias) como estrategia de revitalización: el caso de la India». *Segundo seminario internacional de lenguas indígenas* organizado por el Instituto Nacional de las Lenguas Indígenas in Mexico D.F., Mexico do 26 ó 27 de setembro de 2012.

- Nandi, Anik (2012): «La regulación del multilingüismo en la India: una perspectiva socio-lingüística». *Seminario Interinstitucional de Antropología Lingüística* organizada polo *Instituto de Investigaciones Antropológicas* de la Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM) e a Dirección Lingüística del Instituto Nacional de Antropología e Historia en Mexico D.F., Mexico, 2 de outubro de 2012. Conferenciante convidado.
- Nandi, Anik (2012): «Perspectives on Revitalization/Maintenance of the Disappearing Tribal Voices in India». *Training Institute in Multilingualism Research* organizado por Univerzita Karlova v Praze Charles Universidad en Praga, Praga do 20 ó 24 de xuño de 2012.
- Nandi, Anik (2012): «Preservation of Linguistic Diversity in India through Mother-Tongue-Based Multilingual Education: Reality and Myth». *3L 2012: Junior Researchers Conference* organizado por Université Lumière-Lyon 2 e ENS Lyon en Francia do 11 de xullo de 2012.
- Negro Romero, Marta (2012): «O Tesouro do léxico patrimonial no marco do espazo lingüístico galego-portugués (PE e PB)». *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012*. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).
- Pérez Capelo, Carolina: «Toponimia e variación dialectal». *I Encontro da Mocidade Investigadora EDI-USC*. Santiago de Compostela, 13-15 de decembro de 2012. Premio á mellor comunicación oral do ámbito de Humanidades.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «Cartografías mentales del gallego, clave del diasisistema lingüístico gallego-portugués». *Seminario Interuniversitario Plurilingüismo en La Península Ibérica*, celebrado na Universidad Complutense de Madrid do 28 ó 29 de novembro de 2012. Conferenciante convidado.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «From the primitive medieval restoration (XIVth century) to the modern techniques of current care and conservation: the Galician-Castilian codex of Trojan History (Historia Troiana, BMP 558)». *14th international seminar on the care and conservation of manuscripts*, celebrado en Copenhagen (Dinamarca) do 17 ó 19 de outubro de 2012.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «La Argonautica y el fraticidio de Medea. Reescritura y censura de un mito prohibido en el medievo peninsular». *Congreso Internacional Mitologías modernas: iconos, reescrituras, arquetipos*, organizado polo Máster en Estudios Literarios da UCM, Grupo de Investigación «La aventura de viajar y sus escrituras» e Ángulo Recto: *Revista de estudios sobre la ciudad como espacio plural*, celebrado do 21 ó 25 de maio de 2012 na Universidad Complutense de Madrid. Conferenciante convidado.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «LEMA: Multiedición de cartularios monásticos medievales del noroeste peninsular». *XII Congreso Internacional de la Asociación de Jóvenes Investigadores de Historiografía e Historia de la Lengua Española (AJIHLE)*, celebrado do 2 ó 4 de maio de 2012 na Universidade de Padova.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «O mecenado literario na Galiza do século XIV. A corte nobiliaria dos Andrade». *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012*. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «Problemas de edición de textos galegos medievais». *Curso de Primavera 2012 OH LVX. VIDA E LETRAS MILENARIAS*, organizado pola Facultade de Humanidades (Lugo) da Universidade de Santiago de Compostela, celebrado do 1 ó 5 de maio de 2012 no Campus de Lugo. Conferenciante convidado.

Pichel Gotérrez, Ricardo / Rodríguez Porto, Rosa M^a (2012): «Las vidas del manuscrito: texto, imágenes y lectores de la Historia Troyana Bilingüe». *Curso De la miniatura al grabado*, organizado polo Instituto de Patrimonio Cultural de España (IPCE, Madrid), celebrado do 4 ó 6 de xullo de 2012. Conferenciante convidado.

Regueira Fernández, Xosé Luís (2012): «A construcción do estándar oral do galego». *Simposio ILG 2012 – Un galego común, fiel a si mesmo. Trinta anos de estandarización: 1982-2012* (Instituto da Lingua Galega, USC, 11 outubro- 20 decembro 2012). Conferenciante convidado.

Regueira Fernández, Xosé Luís (2012): «Hans-Karl Schneider na lingüística galega (13 de xullo)». *Homenaje a Hans Karl Schneider* (Allariz / Lobeira, 13-14 julio 2012). Conferenciante convidado.

Regueira Fernández, Xosé Luís (2012): «O CORILGA. Un corpus oral integrado para o estudo da lingua oral». *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012*. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).

Sousa Fernández, Xulio (2012): «Estrategias evidenciales en las variedades del gallego: los marcadores gramaticalizados». *Wedisyn's Third Workshop on Syntactic Variation*, Oviedo (España) 22/03/2012 al 23/03/2012.

Sousa Fernández, Xulio (2012): «Marcadores evidenciais en portugués do Brasil e galego». *Castilho - II Congresso Internacional de Linguística Histórica*. São Paulo, 7-10 de febreiro de 2012. Organizado por Faculdade de Filosofia, Letras e Ciências Humanas. Universidade de São Paulo. Participante en sesión coordinada.

Sousa Fernández, Xulio = Álvarez Pérez, Xosé Afonso / Xulio Sousa Fernández.

Sousa Fernández, Xulio = Carrilho, Ernestina / Xulio Sousa Fernández.

Suárez Vázquez, Damián (2012): «Contribución ao léxico galego do padre Sobreira». *Xeiras sobre o P. Sobreira e as terras do Ribeiro*. Ribadavia, 28, 29 e 30 de setembro de 2012, organizadas pola Vicerreitoría de Extensión Universitaria da Universidade de Vigo, Foro Enrique Peinador, Asociación de Funcionarios pola Normalización Lingüística e Asociación Álvaro das Casas. Conferenciante convidado.

Vázquez Núñez, Sandra (2012): «O Corpus (de textos orais) de Gustav Henningsen e a súa importancia para a investigación lingüística e cultural». *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012*. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).

Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «Aproximación á Revista de Economía de Galicia. Voces, censura e apostila firme polo futuro económico de Galicia». *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012*. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).

Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «Casares e Galaxia, Casares en Galaxia». *Congreso Carlos Casares. Escritor e intelectual do seu tempo*, Santiago de Compostela, do 5 ó 7 de setembro de 2012. Organizado pola Universidade Internacional Menéndez Pelayo. Conferenciante convidada.

Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «El atraso económico de Galicia, un texto para el futuro». *Congreso Internacional Sociedades en cambio: España y Portugal en los años setenta*, Barcelona, 15 e 16 de novembro de 2012. Organizado por: Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica-Universitat de Barcelona/ Instituto de História Contemporânea-Universidade Nova de Lisboa.

b. Cursos e seminarios

- Boullón Agrelo, Ana (2012): «Toponimia e antroponimia», en *Toponimia. Curso de formación de especialistas*. Marzo 2012. Vigo, Pontevedra, Gondomar. Organizado por la Universidade de Vigo, Instituto de Estudos Miñoranos, Concello de Vigo, Concello de Pontevedra, Concello de Ourense, 2 de marzo de 2012.
- Dourado Fernández, Rocío (2012): Organizadora do *II Seminario Internacional sobre Lengua y Literatura* celebrado o día 7 de novembro do 2012 na Facultade de Letras da Universidade do País Vasco (UPV-EHU).
- Dourado Fernández, Rocío (2012): Coordinación das actividades de extensión cultural das linguas estranxeiras da Facultade de Letras da UPV-EHU.
- Dubert García, Francisco (2012): «Fonología basada en ejemplares» (0,4 créditos ECTS), no *Máster de fonética y Fonología*, pertencente ó *Postgrado oficial de Estudios Fónicos*, organizado pola Universidad Menéndez Pelayo e o CSIC.
- Méndez Fernández, Luz (2012): «Toponimia: recibir, descubrir, divulgar», en *Toponimia. Curso de formación de especialistas*. Marzo 2012. Vigo, Pontevedra, Gondomar. Organizado por la Universidade de Vigo, Instituto de Estudos Miñoranos, Concello de Vigo, Concello de Pontevedra, Concello de Ourense, 23 de marzo de 2012.

c. Conferencias

- Dubert García, Francisco (2012): «Unha excursión polos dialectos do galego», Centro de Estudos Galegos - Universidade Complutense de Madrid, 17 de xaneiro de 2012.
- Fernández Rei, Francisco (2012): «Por unha hora en popa, un ano en bolina. Notas sobre a cultura e patrimonio léxico da beiramar galega», 16 de maio de 2012. Conferencia central da Semana das Letras Galegas 2012. Facultade de Economía e Empresa da Universidade da Coruña.
- González Seoane, Ernesto Xosé (2012): «Prensa, sátira y propaganda. La emergencia del gallego escrito en los albores de la España contemporánea». College of Letters & Science. University of Wisconsin-Milwaukee (29 de novembro de 2012).
- Mariño Paz, Ramón (2012): «O galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): caracterización básica e presentación do romance da urca de Santo Antón (1777)», Centro de Estudos Galegos – Universidade Complutense de Madrid, 15 de febreiro de 2012.
- Martínez Lema, Paulo (2012): «Cuestións de toponimia galega. Unha visión panorámica», Centro de Estudos Galegos (Universidade Complutense de Madrid), 11 de abril de 2012.
- Martínez Lema, Paulo (2012): «Galego, português, galego-português: discursos e percepções», Centro de Estudos Galegos (Universidade Nova de Lisboa), 12 de abril de 2012.
- Nandi, Anik (2012): «La regulación política del multilingüismo en la India». Charla organizada por la Facultad de Filología of la Universidad Complutense de Madrid en Madrid el 18 de outubro de 2012.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «Prosa galega baixomedieval. (Con)textos, usos, imaxes e mecenado literario no medievo galego», Universidade Nova de Lisboa (Portugal), o 12 de abril de 2012.

d. Comités científicos e de redacción

- Álvarez Blanco, Rosario. Directora da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Álvarez Blanco, Rosario. Membro do comité científico de *Cadernos de Lingua*.

- Álvarez Blanco, Rosario. Membro do Comité de Honra da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Álvarez de la Granja, María. Secretaria da revista *Cadernos de Fraseoloxía Galega*.
- Álvarez de la Granja, María. Secretaria da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Álvarez Pérez, Xosé Afonso. Membro do Comité de Redacción da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Correspondente internacional da *Rivista Italiana di Onomastica* (Società Editrice Romana, Roma).
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro do Consello de Redacción da *Biblioteca Galega de Onomástica*, da Asociación Galega de Onomástica.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro do Consello de Redacción da revista *Viceversa*, da Asociación de Traductores Galegos e a Universidade de Vigo.
- Cidrás Escáneo, Francisco Antonio. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Cidrás Escáneo, Francisco. Membro do Comité Asesor de *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Couceiro, Xosé Luís. Membro do Comité de Honra da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Dubert García, Francisco Xosé. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Fernández Rei, Elisa. Membro do Comité de Redacción de *Estudos de Lingüística Galega*.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité Científico da revista *Cadernos de lingua*.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité Científico de *Estudos de Lingüística Galega*.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité Científico de *Un mundo, muchas miradas - Mundu bat, begirada anitz* (desde 2011), UPV / EHU.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité de Honra da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Consello Editorial de *Citania. Artes, letras, espectáculos* (desde 1998).
- Fernández Rei, Francisco. Membro do grupo estable de asesores do consello de redacción da revista *Luenga e Fablas* (desde 2002), editada polo Consello d'a Fabla Aragonesa.
- Fernández Rei, Francisco. Secretario do Consello de redacción da revista trimestral *A Trabe de Ouro. Publicación galega de pensamento crítico* (Fundación Sotelo Blanco, Santiago de Compostela), desde a edición do nº 1 (1990) á actualidade.
- González González, Manuel. Membro do Comité científico da revista *Estudis romànics* (Institut d'Estudis Catalans, Barcelona).
- González González, Manuel. Coordinador científico do Centro Ramón Piñeiro para a investigación en humanidades.
- González González, Manuel. Director de *Cadernos de Lingua*.
- González González, Manuel. Director de TERMIGAL (Servizo de terminoloxía galega).
- González González, Manuel. Membro correspondente do Institut d'Estudis Catalans.
- González González, Manuel. Membro do Comitato Scientifico Internazionale del *Bollettino dell'Atlante Linguistico Italiano* (Università degli Studi di Torino, Italia).

- González González, Manuel. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- González González, Manuel. Membro do Comité científico da revista *Trabajos de fonética experimental* (Universidade de Barcelona).
- González González, Manuel. Membro do Comité científico da revista *Lingue e idiomà d'Italia* (Universidade de Lecce- Italia).
- González González, Manuel. Membro do Comité científico da revista *Dialectologia și Fonetică*, da Academia das Ciencias de Romanía (Bucuresti).
- González González, Manuel. Membro do Comité científico da revista *Euskera* (Euskalzaindia / Real Academia de la lengua vasca. Bilbao).
- González González, Manuel. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- González González, Manuel. Membro do Comité Científico de *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- González González, Manuel. Membro do Comité de Redacción do *Atlas Linguistique Roman*.
- González González, Manuel. Membro do International Board of *Journal of Portuguese Linguistics*.
- González Seoane, Ernesto Xosé. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Lorenzo, Ramón. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Lorenzo, Ramón. Director de *Dorna*.
- Lorenzo, Ramón. Membro do comité científico de *Cadernos de Lingua*.
- Lorenzo, Ramón. Membro do Comité de Honra da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Mariño Paz, Ramón. Director de *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*. USC.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro do Comité de Redacción de *Estudos de Lingüística Galega*.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro do Comité Editorial da publicación *Treballs de Sociolinguística Catalana. Revista de la Societat Catalana de Sociolinguística*, desde 2011.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro electo do Plenario do Consello da Cultura Galega. Coordinador da Sección de Lingua, Literatura e Comunicación. Director do Centro de Documentación Sociolinguística.
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Secretario de *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* (UCM).
- Regueira Fernández, Xosé Luís. Coordinador de *Cadernos de Lingua*.
- Regueira Fernández, Xosé Luís. Membro do Comité Asesor de *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Regueira Fernández, Xosé Luís. Membro do Comité Científico da *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana*
- Regueira Fernández, Xosé Luís. Membro do Comité Científico de *Estudos de Lingüística Galega*.
- Rodríguez Guerra, Alexandre. Coeditor responsable, con Bieito Arias Freixedo, da revista electrónica *Locus Criticus*. <http://webs.uvigo.es/locuscriticus/>.
- Rodríguez Guerra, Alexandre. Membro do Comité Asesor de *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.

Santamarina Fernández, Antón Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.

Santamarina, Antón. Membro do comité científico de *Cadernos de Lingua*.

Santamarina, Antón. Membro do Comité de Honra da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.

Sousa Fernández, Xulio César. Membro do Comité de Redacción de *Estudos de Lingüística Galega*.

Varela Barreiro, Xavie. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.

Varela Barreiro, Xavier. Membro do Comité Asesor de *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.

e. Publicacións

PUBLICACIÓN DO ILG

Este ano, o ILG publicou dúas monografías:

Mariño Paz, Ramón (ed.) (2012): *Papés d'emprenta condenada (II). Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega.

Mariño Paz, Ramón / M. Sánchez Yáñez / Damián Suárez Vázquez (2012): *O romance da urca de Santo Antón. Poesía en galego no Ferrol do século XVIII*. A Coruña: Fundación Barrié de la Maza.

Tamén, varios membros do Instituto publicaron na EDUFF de Niterói, nun volume colectivo, traballos que xorden dos proxectos de colaboración con investigadores de Universidades brasleiras:

Lagares, Xoán Carlos / Henrique Monteagudo (eds.) (2012): *Galego e português brasileiro: história, variação e mudança*. Niterói: EDUFF.

Tamén este ano se publicou o volume 4 da revista *Estudos de Lingüística Galega* do ILG. Como se sabe, esta revista publica en papel un número restrinxido de volumes para enviar ós autores, colaboradores e, ademais, gardar e conservar nas bibliotecas; con todo, o seu medio de difusión habitual é a web do ILG. Durante o ano 2012, a web da revista tivo 2153 visitas, cun total de 7058 páxinas vistas. A revista *Estudos de Lingüística Galega* 4/2012, 295 pp. ISSN (versión dixital): 1989-578X; ISSN (versión impresa): 1889-2566, está indexada nas seguintes bases de datos: CSA Language and Behavior Abstracts, DICE (CSIC), ISOC (CSIC), Latin-index (UNAM), MIAR, MLA (Modern Language Association) e Scopus (Elsevier). No número 4 destaca a presenza de investigadores de fóra de España: dous autores arxentinos, un alemán e un brasileiro.

Pescuda

Lucas Martín Adur Nobile (Universidad de Buenos Aires / Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas): «*Yo no soy más que un artista*. El ethos discursivo de Castelao en su Defensa do idioma galego (1931)», 5-12.

Marcos García (Universidade de Santiago de Compostela) / Iria Gayo (Universidade de Santiago de Compostela) / Isaac González López (Cilenis Language Technology): «Identificación e classificación de entidades mencionadas em galego», 13-25.

- Johannes Kabatek (Universidade de Tubinga - Alemaña): «Modelos matemáticos e substitución lingüística», 27-43.
- Dante Lucchesi (Universidade Federal da Bahia / Conselho Nacional de Desenvolvimento Científico e Tecnológico - Brasil): «A diferenciação da língua portuguesa no Brasil e o contato entre línguas», 45-65.
- Rosa Mouzo Villar (Instituto da Lingua Galega): «Estudo motivacional das denominacións galegas de hijo menor no ALPI», 67-86.
- Ricardo Pichel Gotérrez (Universidade Complutense de Madrid / Instituto da Lingua Galega): «A representación gráfica da nasalidade vocálica e do trazo palatal no galego antigo e o seu tratamento editorial», 87-106.
- Ignacio Vázquez Diéguez (Universitat de Barcelona): «O infinitivo (conxugado) galego e portugués e as súas correspondencias en español», 107-130.
- Graciana Vázquez Villanueva (Instituto de Lingüística – Facultad de Filosofía y Letras – Universidad de Buenos Aires - Argentina): «Galicia-Argentina y cómo gestionar la diversidad lingüística: las lenguas en las leyes sobre los servicios de comunicación audiovisual», 131-148.

Peneira

- Ana Isabel Boullón Agrelo (Universidade de Santiago de Compostela): «A gheada na onomástica (achechas á estandarización)», 151-168.
- Gonzalo Navaza (Universidade de Vigo): «A grafía do fonema prepalatal fricativo xordo en topónimos e apelidos galegos», 169-185.
- Xosé Luís Regueira (Instituto da Lingua Galega): «Autenticidade e calidade da lingua: purismo e planificación lingüística no galego actual», 187-201.

Anada

- «Bibliografía», 253-272.
- «Recensíons», 273-295.

PUBLICACIÓNS DOS MEMBROS DO ILG

O obxectivo 10 do contrato-programa propón que se difunda a investigación realizada no seo do Instituto en publicación internacionais (acción 26); para iso propón fomentar os traballos de tradución e revisión de artigos en linguas estranxeiras (acción 25). Como se verá no listado de publicacións dos membros do ILG, este obxectivo realizase abundantemente.

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Achegamento ao perfil lingüístico dos autores dos inicios da Idade Contemporánea», en Ramón Mariño (ed.): *Papés d'emprenta condenada (II). Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega, 213-259.

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Apuntes para a historia do léxico galego e portugués. Os nomes dos recipientes para beber», en Aparecida Negri Isquierdo / Maria Cândida Trindade Costa de Seabra (Orgs.): *As Ciências do Léxico: Lexicología, Lexicografía e Terminología*. Vol. VI. Campo Grande –MS: Editora da UFMS, 35-58.

Álvarez Blanco, Rosario (2012): «José Ramón Franco. Retallos de conversas en galego, Pontevedra 1849» en Xosé Luís Cochón Touriño (ed.): *Correspondencia habida entre Xosé María Álvarez Blázquez e Isidoro Millán González-Pardo*. Cadernos Ramón Piñeiro, XXI. Santiago de Compostela: Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades. Xunta de Galicia, 85-102.

- Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Variación e mudanza na morfoloxía do diminutivo: apuntamentos a partir da comparación entre galego e português brasileiro», en Xoán Carlos Lagares / Henrique Monteagudo (eds.): *Galego e português brasileiro: história, variação e mudança*. Niterói: EDUFF, 129-155.
- Álvarez Blanco, Rosario (2012): «*Galego e Português do Brasil: história, variação e mudança*. Variação e mudança histórica na morfología do diminutivo», en M. Lúcia C. V. O. Andrade / A. L. Rauber (org.): *Anais de Resumos do II Congresso Internacional de Lingüística Histórica, 7-10 de febreiro de 2012, São Paulo, Brasil*. São Paulo: USP, 781-782 [http://cilh.fflch.usp.br/sites/cilh.fflch.usp.br/files/cad_new.pdf].
- Álvarez Blanco, Rosario (2012): «*Geolinguística. Notícia da descripción geolinguística do galego. Estado da arte*», en M. Lúcia C. V. O. Andrade / A. L. Rauber (org.): *Anais de Resumos do II Congresso Internacional de Lingüística Histórica, 7-10 de febreiro de 2012, São Paulo, Brasil*. São Paulo: USP, 783-784 [http://cilh.fflch.usp.br/sites/cilh.fflch.usp.br/files/cad_new.pdf].
- Álvarez Blanco, Rosario (2012): «Juan Manuel Pintos e o léxico galego. Os nomes dos peixes cetáceos e mariscos», en *Libro de Actas. Congreso Xoán Manuel Pintos. Actualidad e compromiso. 6, 7, 8 e 9 de abril de 2011. Pontevedra*. Pontevedra: Concello de Pontevedra. Concellería de Normalización Lingüística, 237-261.
- Álvarez Blanco, Rosario (2012): Recensión de Veny, Joan / Lídia Pons i Grieria (2008): *Atlas lingüístic del domini català. Volum 4. 9, El camp i els cultius*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans / Idem (2010): *Atlas lingüístic del domini català. Volum V. 10, Indústries relacionades amb l'agricultura. 11, Els vegetals*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, en *Estudis Románics XXXIV* (2012), 655-659.
- Álvarez Blanco, Rosario / Xosé Luís Rodríguez Montederramo (2012): «Un novo teste-muño da glosa a ‘Adán non pudo pecar’, do cura de Fruíme», *Boletín da Real Academia Galega* 371, 2010 [2012], 309-332.
- Álvarez Blanco, Rosario = Monteagudo, Henrique / Rosario Álvarez Blanco.
- Álvarez de la Granja, María (no prelo): «O tratamento das expresións pluriverbais no *Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués*», en Mª Isabel González Rey (ed.), *Estudos aplicados de fraseoloxía*. Lugo: Axac.
- Álvarez de la Granja, María (no prelo): Recensión de Xavier Gómez Guinovart, (coord.) / Alberte Álvarez Lugrís / Eva Díaz Rodríguez (2012): *Dicionario moderno inglés-galego* (Santiago de Compostela / Vigo / Ames: Xunta de Galicia / Universidade de Vigo / 2.0 Editora), en *Estudos de Lingüística Galega* 5.
- Álvarez de la Granja, María / Belén López Meirama (no prelo): «A presenza do galego no léxico disponible do español de galicia. Análise distribucional», en E. Gugenberger / H. Monteagudo / G. Rei-Doval (eds.), *Contacto lingüístico, hibridación e cambio*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega.
- Álvarez Pérez, Xosé Afonso (2012): «O léxico do namoro no Tesouro Dialectal Português (TEDIPOR)». *XXVII Encontro Nacional da APL. Textos seleccionados*, 540-554. [<http://www.geolinguistica.org/artigos/APL2011.pdf>].
- Álvarez Pérez, Xosé Afonso (2012): «Review on LIMIAR – Limits and areas in dialectology», *Dialectología* 8, 167-173. [http://www.publicacions.ub.edu/revistes/ejecuta_descarga.asp?codigo=728].
- Álvarez Pérez, Xosé Afonso (2012): Recensión de Pedro Benavente Jareño / Xesús Ferro Ruibal (2010): *O libro da vaca. Monografía etnolinguística do gando vacún*. Santiago de Compostela: Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia en *Estudos de Lingüística Galega* 4, 224- 230. [http://ilg.usc.es/elg/volume/4/anada/Anada_Recensions_ELG04_2012.pdf].

- Álvarez Pérez, Xosé Afonso (no prelo): «Distribución geoparemiológica de refranes meteorológicos asturianos», *Lletres asturianes* [<http://www.geolinguistica.org/artigos/lletres.pdf>].
- Álvarez Pérez, Xosé Afonso (no prelo): «European Portuguese dialectal features: a comparison with Cintra's proposal», *Journal of Portuguese Linguistics*.
- Álvarez Pérez, Xosé Afonso / João Saramago (2012): «Áreas lexicais galegas e portuguesas: um novo olhar para a proposta de Cintra», *Estudis Romànics* XXXIV, 55-97 [<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000181%5C00000009.pdf>].
- Álvarez Pérez, Xosé Afonso = Álvarez Pérez, Xosé Afonso / Ernestina Carrilho / Catarina Magro (eds.) (no prelo).
- Álvarez Pérez, Xosé Afonso = Carrilho, Ernestina / Catarina Magro / Xosé Afonso Álvarez Pérez (eds.).
- Boullón Agrelo, Ana Isabel (2012): «A gheada na onomástica (achechas á estandarización)», *Estudos de Lingüística Galega* 4, 151-168. [http://ilg.usc.es/elg/volume/4/peneira/Peneira_Boullon_ELG04_2012.pdf].
- Boullón Agrelo, Ana Isabel (2012): «Aspectos metodológicos para o estudio dos apelidos detoponímicos na Galicia», *Quaderni di Semantica* 33/1, 183-204.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel (2012): «Cuestións de onomástica galega e asturiana: semeillanzas e contrastes nos apelidos», *Lletres Asturianes* 107, 21-44. [<http://www.academia-delallingua.com/lletresasturianes/pdf/Lletres107.pdf>].
- Boullón Agrelo, Ana Isabel (2012): «Trazos da oralidade na lingua galega medieval», en Juan Pedro Sánchez Méndez (ed.): *Escritura en la Edad Media hispánica*. Valencia: Tírant Humanidades / Université de Neuchâtel, 255-317.
- Campos Souto, M. / Ramón Mariño Paz / J. I. Pérez Pascual / A. Rifón (eds.) (2012): «Assí como es de suso dicho». *Estudios de morfología y léxico en homenaje a Jesús Pena*. San Millán de la Cogolla: Cilengua.
- Carrilho, Ernestina / Catarina Magro / Xosé Afonso Álvarez Pérez (eds.) (2012): *Proceedings of the International Symposium Limits and Areas in Dialectology (LimiAr)*. Lisboa: Universidade de Lisboa [<http://limiar.clul.ul.pt>].
- Castillo Velasco, Eduard del (2011-2012): «Sobre a tradución ao galego de *Pa negre*», *Viceversa. Revista galega de tradución* 17-18, 203-212.
- Cidrás Escáneo, Francisco Antonio (2012): «On the concept of syntactic function in a functional grammar», *Functions of Language* 19/2, 147-173.
- Dourado Fernandez, Rocío (2012): «Denominacións do «Umbilicus rupestris» no territorio galegófono: unha aproximación a partir dos datos do ALGa (I)», *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 15, 35-44.
- Dubert García, Francisco (2012): «Geographic proximity and Linguistic similarity. A correlative analysis of Galician phonetic data», en Xosé Afonso Álvarez Pérez / Ernestina Carrilho / Catarina Magro (eds.): *Proceedings of the International Symposium on Limits and Areas in Dialectology (LimiAr), Lisbon 2011*. Lisboa: Centro de Lingüística da Universidade de Lisboa, 71-91 [<http://limiar.clul.ul.pt>].
- Dubert García, Francisco (2012): «Historia de la palabra, variación dialectal, propiedades morfosintácticas y acento en el verbo regular gallego», *Vox Romanica* 71, 197-228.
- Dubert García, Francisco (no prelo): «An analysis of Galician Dialects in Correlative Dialectometry», en Xosé Afonso Álvarez Pérez / Ernestina Carrilho / Catarina Magro (eds.): *Current Approaches to Limits and Areas in Dialectology*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

- Dubert García, Francisco (no prelo): «As formas tipo *tivo* e o contacto lingüístico galego/castelán», en Eva Gugenberger / Henrique Monteagudo / Gabriel Rei-Doval (eds.), *Contacto lingüístico, hibridación e cambio*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega.
- Dubert García, Francisco / Sousa Fernández, Xulio (no prelo): «Spanish loan words in Galician. A quantitative analysis», aceptado para ser publicado nos *Proceeding of Methods in Dialectology* 14, University of Western Ontario, 2-6 agosto de 2011.
- Dubert García, Francisco / David Mackenzie / Xulio Sousa Fernández (2012): «VII. Galician studies. Language and Linguistics», en Stephen Parkinson (ed.) *The Year's Work in Modern Language Studies. Volume 72* (2010), Modern Humanities Research Association, 231-240.
- Engroba Vidal, Noelia = Fernández Rei, Elisa / Noelia Engroba Vidal.
- Fernández Rei, Elisa (2012): «A clitzación fonolóxica en galego e en portugués brasileiro» en Xoán Lagares / Henrique Monteagudo (org.): *Galego e Português Brasileiro: história, variação e mudança*. Niterói-RJ: EDUFF, 105-127.
- Fernández Rei, Elisa (2012): «Dependencia fonolóxica dos pronomes persoais átonos no portugués do Brasil e no galego», en M. Lúcia C. V. O. Andrade / A. L. Rauber (org.): *Anais de Resumos do II Congresso Internacional de Lingüística Histórica, 7-10 de febreiro de 2012, São Paulo, Brasil*. São Paulo: USP, 259-263 [http://cilh.fflch.usp.br/sites/cilh.fflch.usp.br/files/cad_new.pdf].
- Fernández Rei, Elisa / Engroba Vidal, Noelia (pendente de publicación): «Estudio perceptivo de la entonación de las interrogativas totales del gallego central», Yolanda Congosto (ed.).
- Fernández Rei, Francisco (2012): «A situación social da lingua galega no final do franquismo», *A Trabe de Ouro* 89, 145-150.
- Fernández Rei, Francisco (2012): «A forza que vén de lonxe», *A Trabe de Ouro* 91, 463-467.
- Fernández Rei, Francisco (2012): «Por unha hora en popa, un ano en bolina. Notas sobre a cultura e o patrimonio léxico da beiramar galega». Semana das Letras Galegas Maio 2012. A Coruña: Universidade da Coruña.
- Fernández Rei, Francisco (no prelo): «Asaka, a forza que vén de moi lonxe», limiar do libro *Cantata a Ramón Cabanillas* de Takekazu Asaka, Toquio.
- García García, Ana = Monteagudo, Henrique / Dolores Vilavedra.
- Genis, René *et alii* (eds.): *Linguistic bibliography for the year 2009 and supplement for previous years*. Leiden / Boston: Brill.
- González González, Manuel (2012): «Evolución da situación lingüística en Galicia nos últimos quince anos», *A Letra miúda. Revista de sociolingüística da CGENDL* 1 (outubro-decembro 2012), 1-50.
- González González, Manuel (2012) (coord.): *Dicionario de alimentación e restauración galego - castelán - inglés*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades.
- González González, Manuel (2012): «El diálogo Real Academia Galega-sociedad en a elaboración del *Dicionario da Real Academia Galega*», en Dolores Corbella *et alii* (coords.): *Lexicografía hispánica del siglo XXI: nuevos proyectos y perspectivas. Homenaje al Profesor Cristóbal Corrales Zumbado*. Madrid: Arco/Libros, 381-391.
- González González, Manuel (2012): «O mal tempo no seu tempo é bo tempo: do conto ao refrán», *Géolinguistique* 13, 163-178.

- González González, Manuel / Antón Santamarina Fernández (dirs.) (2012): *Dicionario da Real Academia Galega*. A Coruña: Real Academia Galega [<http://www.realacademiagalega.org/dicionario>].
- González González, Manuel / González Prieto, Manuel (2012): *Vocabulaire panlatin du vélo* (parte referida á lingua galega), Québec: Office québécois de la langue (Canadá).
- González González, Manuel = Rodríguez Banga, Eduardo *et alii*.
- González Seoane, Ernesto (2012): «Notas sobre a funcionalidade do popularismo léxico nos textos galegos do prerrexurdimento», en Ramón Mariño (ed.): *Papés d'emprenta condenada. II. Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega, 263-288.
- González Seoane, Ernesto (2012): «Gondomar. O sufijo -eiro en galego e no portugués brasileiro. Propostas para un estudio contrastivo», en M. Lúcia C. V. O. Andrade / A. L. Rauber (org.): *Anais de Resumos do II Congresso Internacional de Lingüística Histórica, 7-10 de febreiro de 2012, São Paulo, Brasil*. São Paulo: USP, 278 [[http://cilh.fflch.usp.br/files/cad_new.pdf](http://cilh.fflch.usp.br/sites/cilh.fflch.usp.br/files/cad_new.pdf)].
- Hermo González, Gonzalo (no prelo): «Toponimia maior da parroquia de Taragoña (Rianxo, O Barbanza). Estudo etimolóxico», *Estudos de Lingüística Galega* 5.
- Lagares, X. C. / Henrique Monteagudo (orgs.) (2012): *Galego e portugués brasileiro. História, variação e mudança*. Rio de Janeiro: Editora da Universidade Federal Fluminense.
- López Martínez, M. Sol (2012): «As expresións de futuro e de ir + infinitivo na prensa escrita», en T. Jiménez Juliá *et alii* (eds.), *Cum corde et in nova grammatica. Estudios ofrecidos a Guillermo Rojo*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela, 487-500.
- López Suárez, María (2012): «Entre a continxencia do corpo e a deconstrucción do xénero: a acción e a abxección no ideal performativo da cultura contemporánea», *Boletín Galego de Literatura* 46, 169-182.
- Lorenzo, Ramón (2012): «Arredor dos *Eidos de Novoneyra*», *Boletín da Real Academia* 371, 2010, [2012], 161-183 en *Congreso Uxío Novoneyra, A Coruña, 17-19 de febreiro de 2011*.
- Loureiro Rodríguez, Eduardo (2012): «Un documento en galego de 1474 de Xácome González, notario da terra de Taveirós e Ribadulla» *Cadernos de Lingua* 34, 175-194.
- Mariño Paz, Ramón (2012): «Análise lingüística da obra en galego de Antonio Benito Fandiño», en R. Mariño Paz (ed.): *Papés d'emprenta condenada (II). Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega, 317-384.
- Mariño Paz, Ramón (2012): «Uso oral e cultivo escrito da lingua galega na primeira metade do século XIX», en *Congreso Xoán Manuel Pintos, Actualidade e Compromiso*. Pontevedra: Concello de Pontevedra, 187-220.
- Mariño Paz, Ramón (ed.) (2012): *Papés d'emprenta condenada (II). Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega.
- Mariño Paz, Ramón / Damián Suárez Vázquez (2012): «Novos textos e primeiras edicións de textos do Prerrexurdimento ata o de agora esquecidos ou ignorados», en R. Mariño Paz (ed.): *Papés d'emprenta condenada (II). Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega, 429-512.
- Mariño Paz, Ramón / M. Sánchez Yáñez / Damián Suárez Vázquez (2012): *O romance da urca de Santo Antón. Poesía en galego no Ferrol do século XVIII*. A Coruña: Fundación Barrié de la Maza.

- Martínez Lema, Paulo (2012): «Toponimia, etimoloxía e fontes documentais: os exemplos de Arosa e Brens», *Madrygal: Revista de estudios gallegos* 15, 97-105.
- Monteagudo, Henrique (ed.) (2012): *Lume de vidas. Valentín Paz-Andrade / Ramón Otero Pedrayo: un diálogo epistolar* (1925-1976). Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela.
- Monteagudo, Henrique (2012): «Galego, portugués e brasileiro no tempo. Achebas para unha diacronía comparada» en X. C. Lagares / Henrique Monteagudo (orgs.), *Galego e portugués brasileiro. História, variação e mudança*. Rio de Janeiro: Editora da Universidade Federal Fluminense, 37-104.
- Monteagudo, Henrique (2012): «Variação e norma lingüística: Subsidios para uma (re) visão», en X. C. Lagares / M. Bagno (eds.), *Políticas da norma e conflitos lingüísticos*. São Paulo: Parábola Editorial, 15-48.
- Monteagudo, Henrique / Rosario Álvarez Blanco (2012): *Facer país co idioma. Sentido da normalización lingüística. Discurso lido o día 25 de febreiro de 2012 no acto da súa recepción, polo ilustrísimo señor don Henrique Monteagudo e resposta da excelentísima señora dona Rosario Álvarez Blanco*. A Coruña: Real Academia Galega, 95-106.
- Henrique Monteagudo, Henrique / Dolores Vilavedra (coords.) (2012): *Lingua e literatura galega. 2º ESO*. Vigo: Galaxia.
- Henrique Monteagudo, Henrique / Dolores Vilavedra (coords.) (2012): *Lingua e literatura galega. 4º ESO*. Vigo: Galaxia.
- Monteagudo, Henrique = Eva Gugenberger / Henrique Monteagudo / Gabriel Rei-Doval (eds.)
- Monteagudo, Henrique = Lagares, X. C. / Henrique Monteagudo (orgs.)
- Mouzo Villar, Rosa (2012): «Estudo motivacional das denominacións galegas de *hijo menor* no ALPI», *Estudos de Lingüística Galega* 4, 67-86.
- Mouzo Villar, Rosa (2012): «Words for child of an unmarried woman in Galicia: diatopic variation and motivational study». *Dialectología. Revista Electrónica*, Special Issue III, 95-108.
- Negro Romero, Marta (no prelo): «Contacto galego-castelán e cambio no léxico do corpo humano», en Eva Gugenberger / Henrique Monteagudo / Gabriel Rei-Doval (eds.), *Contacto lingüístico, hibridación e cambio*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / Instituto da Lingua Galega.
- Negro Romero, Marta (no prelo): «Names for the uvula in the west of the Iberian Peninsula: a geolinguistic approach», *Dialectología. Revista Electrónica*, Special Issue III, 111-128 [<http://www.publicaciones.ub.edu/revistes/dialectologiaSP2012/>].
- Palacio Sánchez, Xosé Antón (2012): «Dúas mulleres no *Libro dos amigos II* de Otero Pedrayo. Retallos de dúas amizades», en *Sementar para os que veñan. Homenaxe a Camiño Noia*. Vigo: Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo, 197-223.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «A fortuna da *Historia Troiana* petrista (BMP ms. 558). Notas sobre a súa xénese, procedencia e vicisitudes», *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 15, 119-130.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «A representación gráfica da nasalidade vocálica e do trazo palatal no galego antiguo e o seu tratamiento editorial», *Estudos de Lingüística Galega* 4, 87-106.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «Aproximación a un testimonio indirecto (BMP ms. 558) de la sección troyana de la *General Estoria*», en Natalia Fernández Rodríguez / María Fernández Ferreiro (eds.): *Literatura medieval y renacentista en España: líneas y pautas*. Salamanca: La Semyr, 823-831.

- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «Contribution to the hispanic manuscripts codicology of the 14th century. Fascicle's evolution and changes of the Historia Troiana (BMP Ms. 558) / Contribución a la codicología de manuscritos hispánicos trecentistas. Evolución y alteraciones fasciculares de la *Historia Troiana* (BMP Ms. 558)», en A. Castro Correa et alii (eds.): *Estudiar el pasado: aspectos metodológicos de la investigación en Ciencias de la Antigüedad y de la Edad Media. Proceedings of the First Postgraduate Conference on Studies of Antiquity and Middle Ages (Universitat Autònoma de Barcelona, 26-28th October 2010)*. London: British Archaeological Reports (BAR International Series 2412), 411-416.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «El anisomorfismo braquigráfico en el gallego medieval como fuente para la investigación filológica y lingüística: Compendios abreviativos híbridos», en María Jesús Torrens Álvarez / Pedro Sánchez-Prieto Borja (eds.): *Nuevas perspectivas para la edición y el estudio de documentos hispánicos antiguos*. Peter Lang, Col. Fondo Hispánico de Lingüística y Literatura (vol. 12), 197-218.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «José Luis Sampedro ou da salvífica recreación da literatura. Tradución de tres textos inéditos», *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 15, 253-255.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «Poemas de Javier del Prado Biezma. Escolma e tradución ao galego de *Mirador del Berbés*», *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 15, 201-203.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «Tradición, (re)traducción e reformulación na *General Estoria e na Estoria de Troya* afonsinas á luz dun testemuño indirecto do séc. XIV», *e-Spania. Revue interdisciplinaire d'études hispaniques médiévales et modernes*, 13 (junio). [<http://e-spania.revues.org/21124>
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «Tradución ao galego de José Luis Sampedro», en José Manuel Lucía Megías / Begoña Regueiro (coords.): *José Luis Sampedro en mil y una lenguas*. Madrid: Universidad Complutense, 13-15.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): Recensión de Xavier Frías Conde. *Compendio de gramática galega* (2010), en *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 15, 278-279.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): Recensión de Xavier Frías Conde. *Cuestiós de lingua galega* (2010), en *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*, 15, 278.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): Recensión de María Luz Suárez Castiñeira / Alexandre Gaifero Parrado Freire. *A integración das linguas rexionais ou minoritarias no Espazo Europeo da Educación Superior* (2011), en *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 15, 287-288.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (no prelo): «Problemas de edición de textos galegos medievais», en *Actas del Curso de Primavera 2012 (USC, Campus de Lugo) OH LVX. VIDA E LETRAS MILENARIA*. Lugo: Axac.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (no prelo): «Algunos aspectos paleográficos y grafemáticos conflictivos de la *Historia Troyana* (sección castellana, 2ª mitad del s. XIV)», en *Actas del II Congreso Internacional Tradición e Innovación: nuevas perspectivas para la edición, la investigación y el estudio de documentos antiguos*.
- Pichel Gotérrez, Ricardo / Mª M. Buján Rodríguez (2012): «A comunidade bieita de San Paio de Antealtares no séc. XV. Un caderno de contas inédito en galego (1455-1465)», en Rafael Marín López (coord.): *Homenaje al profesor José Ignacio Fernández de Viana y Vieites*. Granada: Universidad, 421-438.

- Pichel Gotérrez, Ricardo / Carmen Mejía Ruiz (2012): «Día das Letras Galegas 2012 na Universidade Complutense. Uns actos inesquenciables dedicados a Valentín Paz-Andrade, Isaac Díaz Pardo e Celso Emilio Ferreiro», *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 15, 171-182.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2012): «Poemas de Leire Bilbao: tradución e escolma de Scáner», *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 15, 247-252.
- Regueira Fernández, Xosé Luís (2012) = Genis, René *et alii* (eds.).
- Regueira Fernández, Xosé Luís (2012): «Autenticidade e calidade da lingua: purismo e planificación lingüística no galego actual», *Estudos de Lingüística Galega* 4, 187-201.
- Regueira Fernández, Xosé Luís (2012): *Oralidades: reflexións sobre a lingua falada no século XXI. Discurso lido o 2 de xuño de 2012 no acto da súa recepción, polo ilustrísimo señor don Xosé Luís Regueira Fernández e resposta do excelentísimo señor don Manuel González González*. A Coruña: Real Academia Galega.
- Regueira, Xosé Luís (2012): Recensión de Congosto Martín, Yolanda, (coord) (2011): Monográfico sobre «La prosodia en lenguas y variedades en el ámbito iberorrománico», *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana (RILI). Estudios de Fonética Experimental* 21, 257-261.
- Rodríguez Banga, Eduardo *et alii* (2012): «Cotovía: an Open Source Text-to-Speech System for Galician and Spanish», *IBERSPEECH 2012 (MADRID), COMMUNICATIONS IN COMPUTER AND INFORMATION SCIENCE, CCIS* [<http://www.springer.com/series/7899>].
- Rodríguez Guerra, Alexandre (2012): «O alumnado de Filoloxía Galega na Universidade de Vigo e a Historia da lingua galega», en Bieito Arias Freixedo / Xosé Mª Gómez Clemente / Gabriel Pérez Durán (eds.), *Sementar para os que veñan. Homenaxe a Camiño Noia*. Vigo: Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo, 417-437.
- Rodríguez Lorenzo, David (2012): «The diatopic development of aspects of twentieth-century Galician. A contrastive analysis of geographic linguistic data», *Dialectologia. Revista Electrónica*, Special Issue III, 143-156.
- Rodríguez Parada, Raquel (2010): «Un traslado dun foro de Monterrei escrito en galego no ano 1449», *Boletín Avriense* 40, 7-22.
- Rodríguez Parada, Raquel (2012): Recensión de Xosé Afonso Álvarez Pérez (2010): *Para un estudo xeolingüístico dos campos lexicais. Análise de designacións galegas do ámbito da gandaría*, [A Coruña]: Fundación Pedro Barrié de la Maza (Biblioteca de Filoloxía Galega /Instituto da Lingua Galega), en *Verba* 39. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela, 335-337.
- Santamarina Fernández, Antón = González González, Manuel / Antón Santamarina Fernández.
- Sousa Fernández, Xulio (2012): «A expresión do causado nas construcións causativas de galego, portugués europeo e portugués brasileiro» *Galego e português brasileiro. História, variação e mudança*. Rio de Janeiro: Editora da Universidade Federal Fluminense, 33-48.
- Sousa Fernández, Xulio (2012): «Dialect change and variation: the *Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*», *Dialectologia. Revista Electrónica*, Special Issue III, 189-207.
- Sousa Fernández, Xulio (2012): Recensión de Suzana Alice Cardoso: *Geolinguística: tradição e modernidade*, São Paulo, Parábola Editorial, 2011, en *Estudos de Lingüística Galega* 4, 241-242.
- Sousa Fernández, Xulio (2012): «Marcadores evidenciais em português do Brasil e galego», en M. Lúcia C. V. O. Andrade / A. L. Rauber (org.): *Anais de Resumos do II Congresso Internacional de Lingüística Histórica, 7-10 de febreiro de 2012, São Paulo, Brasil*. São Paulo: USP, 879-883 [http://cillh.fflch.usp.br/sites/cillh.fflch.usp.br/files/cad_new.pdf].

- Sousa Fernández, Xulio = Dubert García, Francisco / David Mackenzie / Xulio Sousa Fernández.
- Suárez Vázquez, Damián = Mariño Paz, Ramón / Damián Suárez Vázquez.
- Suárez Vázquez, Damián = Mariño Paz, Ramón / M. Sánchez Yáñez / Damián Suárez Vázquez.
- Suárez Vázquez, Damián (2012): «Algunhas notas sobre vocabularios e outros traballos lingüísticos da época pregaleguista», en Ramón Mariño Paz (ed.), *Papés d'emprenta condenada (II). Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega, 385-426.
- Varela Orol, Concha (2012): «Martín Sarmiento y los estudios orientales: la edición de la 'Bibliotheca Arabico-Hispana' de Casiri», *Revista General de Información y Documentación* 22, 9-23.
- Varela Orol, Concha (2012): *Crebas e naufraxios. A Biblioteca do Colexio de Fonseca nos séculos XVIII e XIX*. A Coruña: Universidade.
- Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «Asociacionismo cultural para reconstruir un país (1961-1975), en Ricardo Gurriarán (coord.), *Un canto e unha luz na noite. Asociacionismo cultural en Galicia (1961-1975)*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega, 47-53.
- Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «AIEG: novo equipo para 2015», *Grial* 196, 10.
- Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «Casares e Galaxia, Casares en Galaxia», *Grial* 196, 28-37.
- Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «El atraso económico de Galicia, un texto para el futuro», en Manuel Loff / Carme Molinero (eds.), *Sociedades en cambio: España y Portugal en los años setenta* (CD-ROM), Barcelona: CEFID-UAB/IHC.
- Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «Un pradairo para Francisco Fernández del Riego», *Revista Murguía* 23-24, 27-29.
- Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «Unha luz que ilumina un país», *A Trabe de Ouro* 91, 389-391.
- Villanueva Gesteira, María Dolores (2012): «Unha necesaria contribución á biografía de Luís Soto», *A Trabe de Ouro* 89, 137-140.
- Villanueva Gesteira, María Dolores (no prelo): «Álvaro Cunqueiro na órbita de Galaxia. A recuperación do escritor» en *Actas Congreso Álvaro Cunqueiro*.
- Xoubanova Montero, Florentina (2012): «Bibliografía 2010», *Estudos de Lingüística Galega* 4, 205-220.
- Xove Ferreiro, Xosé (2012): «A lingua de Pintos: nas orixes do Rexurdimento», en *Actas do Congreso Xoán Manuel Pintos. Actualidade e compromiso*. Pontevedra: Concello de Pontevedra, 169-185.

f. Realización e dirección de trabajos académicos

- Alonso Parada, Raquel: *Estudo do proceso de tradución ao galego da General Estoria (séc. XIV)*. Tese de doutoramento en curso. Director: Francisco Xavier Varela Barreiro.
- Álvarez Blanco, Rosario (directora), vid. Domínguez Portela, Soraia; Louredo Rodríguez, Eduardo; Negro Romero, Marta; Pérez Capelo, Carolina.

- Ares Vázquez, Carmen: *O léxico literario de Ánxel Fole*. Tese de doutoramento en curso. Director: Francisco Fernández Rei.
- Basanta Llanes, Noemi: *Lingua e xénero na conversación*. Traballo Academicamente Dirixido. Director: Xosé Luís Regueira Fernández. Defendido en 2012 na Facultade de Filoloxía da USC. Cualificación: Matrícula de Honra.
- Boullón Agrelo, Ana I. = Hermo González, Gonzalo.
- Domínguez Portela, Soraia: *Construíos verbais en galego: verbos de movemento*. Tese de Doutoramento dirixida por Rosario Álvarez Blanco, lida o 17/12/2012 na Facultade de Filoloxía da Univ. de Santiago de Compostela. Cualificación: Apto cum laude.
- Dopazo Entenza, José Manuel: *Aproximación ó patrimonio lingüístico e cultural da Illa de Ons*. Traballo Academicamente Dirixido. Director: Francisco Fernández Rei. Defendido o 28/06/2012 na Facultade de Filoloxía da USC.
- Dourado Fernández, Rocío: *Toponimia do concello de Ribadeo*. Tese de doutoramento en curso. Directores: Francisco Xavier Varela Barreiro e Gonzalo Navaza Blanco (Universidade de Vigo).
- Doval Iglesias, Lucía: *A documentación da Colexiata de Santa María a Real de Sar. Edición e glosario*. Tese de doutoramento en curso. Director: Francisco Xavier Varela Barreiro.
- Fernández Rei, Francisco (director) vid. Ares Vázquez, Carme; Dopazo Entenza, José Manuel.
- Hermo González, Gonzalo: *O Libro II de tenzas da catedral de Santiago de Compostela: edición crítica e estudo lingüístico*. Tese de doutoramento en curso. Directora: Ana Isabel Boullón Agrelo.
- López Silva, Xosé Antonio: *A obra anticuaria do Padre Sarmiento. Edición crítica de «Sobre el archivo de Samos y archiveros»,»Sobre el archivo de Celanova» (1752)*. Tese de doutoramento en curso. Director: Henrique Monteagudo Romero.
- Loureiro Rodríguez, Eduardo: Contribución ao estudo da variación léxica no concello de Leiro. Traballo Academicamente Dirixido. Directora: Rosario Álvarez Blanco. Defendido o 29/06/2012.
- Mariño Paz, Ramón (director), vid. Pichel Gotérrez, Ricardo.
- Monteagudo Romero, Henrique (director), vid. López Silva, Xosé Antonio; Nandi, Anik; Villanueva Gesteira, Dolores.
- Mouzo Villar, Rosa: *Familia, relacións sociais e indumentaria no ALPI: análise lexical e variacional*. Tese de doutoramento en curso. Director: Xulio Sousa Fernández.
- Nandi, Anik. *The Political Regulation of Multilingualism and the Revitalization of Minority Languages: the Cases of West Bengal (India) and Spain, with Special Reference to Galicia / A regulación política do multilingüismo e a revitalización de linguas minoritarias: os casos de Bengala Occidental (India) e España (con especial referencia a Galicia)* (USC). Tese de doutoramento en curso. Director: Henrique Monteagudo Romero.
- Negro Romero, Marta: *Procesos de cambio lingüístico no galego contemporáneo. O léxico referido ás partes da cabeza*. Tese de doutoramento en curso. Directora: Rosario Álvarez Blanco.
- Pérez Capelo, Carolina: *Toponimia e variación dialectal. Os topónimos rematados en -oa, -oá, -úa, -uá*. Traballo Fin de Máster, Lingüística Galega. Universidade de Santiago de Compostela / Universidade de Vigo / Universidade da Coruña, 2011-2012. Directora: Rosario Álvarez Blanco. Defensa: 19/07/2012. Cualificación: Matrícula de Honra.
- Pérez Mariño, Iria. *Cartulario da confraría de San Xoán Bautista de Pontevedra (1432-1493). Edición e glosario*. Tese de doutoramento en curso. Director: Francisco Xavier Varela Barreiro.

Pichel Gotérrez, Ricardo. *A Historia Troiana (BMP ms. 558). Edición e estudo histórico-filolóxico.* Tese de doutoramento en curso. Directores: Ramón Mariño Paz / Xavier Varela Barreiro.

Regueira Fernández, Xosé L. = Basanta Llanes, Noemí.

Rodríguez Lorenzo, David. *Evolución diatópica do galego no século XX. Análise contrastiva dos materiais que ofrece a Xeografía Lingüística.* Tese de doutoramento en curso. Director: Xulio Sousa Fernández.

Sousa Fernández, Xulio (director) vid. Mouzo Villar, Rosa; Rodríguez Lorenzo, David.

Varela Barreiro, Francisco Xavier (director). Vid. Alonso Parada, Raquel; Dourado Fernández, Rocío; Doval Iglesias, Lucía; Pérez Mariño, Iria; Pichel Gotérrez, Ricardo.

Vila Amado, Raquel: *Glosario multilingüe de termos de moda. Proposta terminoloxica para a empresa Inditex.* Traballo Fin de Máster (Máster Universitario en Lingua e usos profesionais [especialidade galego]), organizado pola Universidade da Coruña para o curso académico 2011-2012. Director: Xoán López Viñas. Defendido o 24/09/ 2012. Cualificación: Matrícula de honra.

Villanueva Gesteira, María Dolores. *O universo de Galaxia: aproximación ao labor da editorial na súa primeira etapa.* Tese de doutoramento en curso. Director: Henrique Monteagudo.

g. Estadías en centros de investigación

- Ernesto González Seoane, na Georgetown University (Department of Spanish and Portuguese). Duración: 18/09/2012 a 20/12/2012.
- Xulio Sousa Fernández, na University of Cambridge (Department of Spanish and Portuguese). Duración: 1/12/2011 a 30/05/2012.

h. Bolsas FPU

- Concesión a Gonzalo Hermo González dunha bolsa-contrato do Programa de Formación do Profesorado Universitario (FPU), convocada polo Ministerio de Educación, Cultura e Deporte o 10/05/2012 (BOE-A-2012-6238) e resolvida o 20/12/2012 para a realización da tese de doutoramento O Libro II de tenzas da catedral de Santiago de Compostela: edición crítica e estudio lingüístico.

i. Organización de reunións científicas

Un elemento fundamental na actividade do Instituto é a realización anual dun Simposio, que este ano versou sobre o trigesimo aniversario do proceso de estandarización da lingua galega.

- Monteagudo Henrique (coor) / Francisco Dubert García / Elisa Fernández Rei / María Álvarez de la Granja / Raquel Vila Amado. Membros do comité organizador do *Simposio ILG 2012 - Un galego común, fiel a si mesmo. Trinta anos de estandarización: 1982-2012,* Instituto da Lingua Galega, 11-20 de decembro de 2012.

Pódese consultar o seu programa en http://ilg.usc.es/ilgas/simposio_2012/#presentacion

Así mesmo, a concesión de Axuda competitiva para a Rede TecAnDaLi obligou ó Grupo FILGA a organizar unha serie de Seminarios interdisciplinares en que os diferentes membros

da Rede presentaron ós parceiros algunhas das súas liñas de investigación co fin de ver as vías de intersección de intereses que promovesen proxectos de colaboración:

- 1º SEMINARIO DA REDE TECNOLOXÍAS E ANÁLISE DE DATOS LINGÜÍSTICOS, 15 de novembro, 16-20 h, LUGAR: Salón de Actos do CITIUS, Campus Vida, Santiago de Compostela.
- 2º SEMINARIO DA REDE TECNOLOXÍAS E ANÁLISE DE DATOS LINGÜÍSTICOS, 3 de decembro, 16-20 h, LUGAR: Salón de Actos do CITIUS, Campus Vida, Santiago de Compostela.

Pódense consultar os programas dos dous seminarios en <http://ilg.usc.es/tecandali/>

Ademais de organización deste evento, os investigadores do ILG participaron tamén en:

- Dourado Fernández, Rocío, organizadora do *II Seminario Internacional sobre Lengua y Literatura* celebrado o día 7 de novembro do 2012 na Facultade de Letras da Universidade do País Vasco (UPV-EHU).
- Dourado Fernández, Rocío, coordinadora das actividades de extensión cultural das linguas estranjeiras da Facultade de Letras da UPV-EHU.
- Dubert García, Francisco, organizador do seminario *Colocação de clíticos e posição do sujeito na história do Portugués: o que nos diz o Corpus Tycho Brahe*, celebrado no Instituto da Lingua Galega o 30/10/2012.
- Fernández Rei, Elisa (2012). Membro do Comité Organizador do *X Congreso Internacional da AIEG 2012. Galiza alén do Arco Atlántico. Unha visión multidisciplinar dos estudos galegos. Caerdydd/Cardiff, 12-14 setembro 2012*. Asociación Internacional de Estudios Galegos (AIEG).
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Coordinación da *Homenaxe a Isaac Díaz Pardo*, celebrada no Ateneo de Madrid o 26 de novembro de 2012, na que participaron, entre outros, Xesús Alonso Montero, Miguel Losada, Inés Canosa, Constanza Tobío e María Victoria Villa-verde. En colaboración coa Cátedra de Estudios Gallegos do Ateneo.
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Coordinador das actividades de Proxección e Extensión Cultural do Centro de Estudos Galegos da Universidad Complutense de Madrid durante 2012.
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Coordinador das Xornadas das *Letras Galegas 2012* en Madrid (Homenaxes a Valentín Paz-Andrade, Celso Emilio Ferreiro e Isaac Díaz Pardo), celebradas entre o 16 e o 18 de maio de 2012, na Universidad Complutense de Madrid, na UNED e no Espazo das Linguas Ibéricas. En colaboración coa UNED e o Espazo das Linguas Ibéricas da UAH.
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Coordinador do Coloquio «Domingo Villar e a novela policial actual», dentro do marco da *II Semana Complutense de las Letras*, celebrado na Universidad Complutense de Madrid (Biblioteca María Zambrano) o 27 de abril de 2012, no que participou como conferenciante o escritor Domingo Villar.
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Coordinador do Recital Poético «Poesía Galega en Madrid. Grupo Bilbao», dentro do marco da *II Semana Complutense de las Letras*, celebrado na Universidad Complutense de Madrid (Biblioteca María Zambrano) o 24 de abril de 2012, no que participaron distintos escritores do Grupo Bilbao: Vicente Araguas, Xavier Frías, Manuel Pereira, Fermín Bouza, Luz Pichel, Begoña Regueiro, Luis Luna e Ana Cibeira.

Convenios, contratos e contribución institucional

a. Convenios e contratos

Durante o ano 2012 a Universidade de Santiago a través do ILG mantivo ou estableceu convenios:

- coa Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, a través da Secretaría Xeral de Política Lingüística, convenio para a realización de traballos de investigación sobre a lingua galega.
- coa Real Academia Galega, convenio para a realización do proxecto “Dicionario de Apelidos Galegos”;
- coa Real Academia Galega, convenio para a realización dunha “Gramática da Lingua Galega”;
- co Consello da Cultura Galega, convenio para o desenvolvemento do estudo “A lingua e a cultura galega nos medios de comunicación: o centro territorial de TVE en Galicia, 1971-1985”;
- coas universidades brasileiras Univ. Federal de Mato Grosso do Sul, Univ. Estadual de Londrina, Univ. Federal do Pará, Univ. Federal do Ceará, Univ. Federal da Paraíba e Univ. Federal do Maranhão;
- coa Secretaría Xeral de Política Lingüística, acordo para a elaboración dun “Fitofaladoiro”.

57

b. Contribución institucional: organizacóns sociais, académicas etc.

- Álvarez Blanco, Rosario. Académica numeraria da RAG. Directora do seu Seminario de Gramática.
- Álvarez Blanco, Rosario. Membro do Padroado da Fundación Penzol.
- Álvarez Blanco, Rosario. Membro do Padroado do Museo do Pobo Galego.
- Álvarez Blanco, Rosario. Vicepresidenta do Consello da Cultura Galega.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Académica correspondente da Real Academia Galega.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro fundador da Asociación Galega de Onomástica (Santiago de Compostela 1999). Membro do equipo directivo.

- Fernández Rei, Elisa. Tesoureira da *Asociación Internacional de Estudos Galegos*.
- Fernández Rei, Francisco. Conselleiro de Honra do Consello d'a Fabla Aragonesa, con sede en Huesca (desde novembro do 1999).
- Fernández Rei, Francisco. Membro de número do Padroado do Museo do Pobo Galego, con sede en Santiago de Compostela (desde 1998).
- Fernández Rei, Francisco. Membro de número do Patronato da «Fundación Sotelo Blanco. Museo de Antropoloxía», con sede en Santiago de Compostela (desde xaneiro de 1995).
- Fernández Rei, Francisco. Membro numerario da Real Academia Galega. Vicesecretario desde xaneiro 2010. Coordinador do Seminario de Sociolingüística desde abril de 2011.
- González González, Manuel. Académico numerario da Real Academia Galega. Tesoureira.
- González González, Manuel. Coordinador científico do Centro Ramón Piñeiro para a investigación en humanidades.
- González González, Manuel. Membro correspondente do Institut d'Estudis Catalans.
- Lorenzo, Ramón. Académico numerario da Real Academia Galega.
- Monteagudo Romero, Henrique. Académico numerario electo da Real Academia Galega.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro electo do Plenario do Consello da Cultura Galega. Coordinador da Sección de Lingua, Literatura e Comunicación. Director do Centro de Documentación Sociolingüística.
- Navaza Blanco, Gonzalo. Académico correspondente da Real Academia Galega.
- Palacio Sánchez, Antón. Académico correspondente da Real Academia Galega.
- Regueira Fernández, Xosé Luís. Académico numerario electo da Real Academia Galega.
- Santamarina Fernández, Antón. Académico numerario da Real Academia Galega.

Resumo económico 2012

Resumo Económico 2012

INGRESOS:

Contribución da Universidade de Santiago de Compostela	1.500,00
Subvención da Fundación Pedro Barrié de la Maza	12.020,24
Convenio entre a USC e a Secretaría Xeral de Política Lingüística	121.691,30
Convenio Consello Cultura Galega	30.434,78
Convenio Real Academia Galega	39.045,24
Axuda Grupos de referencia competitiva (Consellería de Cultura, Educación e O.U.)	47.600,00
Dereitos de Autor	1.544,56
Producción Científica	1.183,45
Cursos e Congresos	320,00
Convenio coa Consellería de Cultura, Educación e O.U.	1.304,35
Proxectos en convocatorias competitivas no ámbito nacional	3.245,00
Proxectos en convocatorias competitivas no ámbito autonómico	48.000,00
TOTAL	307.888,92

59

GASTOS:

Material e Comunicacións	15.973,78
Biblioteca	4.756,97
Equipamento e reparacións	19.840,49
Persoal	235.903,96
Asistencia a Congresos e Cursos	16.391,11
Traballo encargados ó exterior	24.882,93
Atencións Protocolarias	262,14
TOTAL	318.448,80

Algúns dos gastos correspondentes a esta anualidade foron cubertos cos remanentes de exercicios anteriores. Os gastos de mantemento das instalacións son asumidos pola USC. Tamén os custos de persoal de administración e servizos. Non se computan os ingresos e gastos das Redes coordinadas desde outras Universidades.

Persoal

Relación de investigadores e proxectos

Nome	Vinculación ILG	Proxectos
Rosario Álvarez Blanco	Investigadora permanente. PDI-USC	Directora do ILG Directora de ELG ALGa (IP) Construccións verbais (IP) Fitofaladoiro Gondomar Gramática lingua galega (IP) Tesouro léxico patrimonial (IP) Variación e cambio
María Álvarez de la Granja	Investigadora permanente. PDI-USC	Secretaria de ELG Tesouro léxico patrimonial
Carme Ares Vázquez	Investigadora permanente. PDI-USC	AGO
Ana I. Boullón Agrelo	Investigadora permanente. PDI-USC	Cartografía apellidos (IP) Diccionario apellidos (IP) DÉRom PatRom Edición colección diplomática (IP) PRONORMA Toponimia andaluza
Francisco A. Cidrás Escáneo	Investigador permanente. PDI-USC	Construccións verbais CORILGA Gramática lingua galega Variación e cambio

Francisco Dubert García	Investigador permanente. PDI-USC	Secretario do ILG ALGa CORILGA Estudo perceptivo Evolución sociolingüística Fitofaladoiro (IP) Variación e cambio
Elisa Fernández Rei	Investigadora permanente. PDI-USC	AMPER (IP) CORILGA Estudo perceptivo (IP) Variación e cambio
Francisco Fernández Rei	Investigador permanente. PDI-USC	AGO (IP) ALGa (IP) Tesouro léxico patrimonial
Carme García Rodríguez	Investigadora permanente. PDI-USC	AGO
Manuel González González	Investigador permanente. PDI-USC	ALGa (IP) ALiR (IP) CORILGA
Ernesto X. González Seoane	Investigador permanente. PDI-USC	Construccións verbais Gondomar (IP) Gramática lingua galega Tesouro léxico patrimonial TILG (IP) Variación e cambio
Mª Carme Hermida Gulías	Investigadora permanente. PDI-USC	AGO ALGa
Marisol López Martínez	Investigadora permanente. PDI-USC	CORGA ESLORA
Ramón Mariño Paz	Investigador permanente. PDI-USC	BGM Edición textos primeiras décadas (IP) GHLG (IP) ITGM (IP) TMILC-G (IP) TMILG TMILP TPOM
X. Henrique Monteagudo Romero	Investigador permanente. PDI-USC	Elaboración guía (IP) Evolución sociolingüística (IP) Proceso de normalización (IP) Proyecto Sarmiento (IP) Variación e cambio (IP)
Eduardo M. Moscoso Mato	Investigador permanente. PDI-USC	BGM GHLH TMILP (IP) TMILL-P (IP)

Xosé Luís Regueira Fernández	Investigador permanente. PDI-USC	Construccións verbais CORILGA (IP) Dicionario Pronuncia (IP) Estudo perceptivo Gramática lingua galega
Xulio César Sousa Fernández	Investigador permanente. PDI-USC	ALGa Cartografía apellidos (IP) CORILGA Edición do ALPI (IP) Gravacións Gustav Henningsen (IP) Tesouro léxico patrimonial Variación e cambio
Xavier Varela Barreiro	Investigador permanente. PDI-USC	AGO BGM (IP) GHLG (IP) ITGM (IP) Libros, memoria y archivos TMILC-G TMILG (IP) TMILL-G (IP) TMILL-P TMILP TPOM (IP)
Xosé Xove Ferreiro	Investigador permanente. PDI-USC	Construccións verbais (IP) Gondomar Gramática lingua galega
Xosé Luís Couceiro Pérez	Investigador ad Honorem. USC	TMILL-G (IP) TMILL-P (IP)
Ramón Lorenzo Vázquez	Investigador ad Honorem. USC	Edición colección diplomática PatRom Dictionnaire Historique Anthroponymie
Antón Santamarina Fernández	Investigador ad Honorem. USC	ALGa Fitofaladoiro TILG (IP)
Serafín Alonso Pintos	Investigador colaborador. Consello Científico. IES Ribadavia	Proceso de normalización
Xosé Afonso Álvarez Pérez	Investigador colaborador. Consello Científico. Universidade de Lisboa	ALiR DÉRom Paremiología Romance Portal xentilicios (IP) TEDIPOR Tesouro léxico patrimonial
Xosé Henrique Costas González	Investigador colaborador. Consello Científico. UVigo	AGO

Beatriz García Turnes	Investigadora colaboradora. Consello Científico. Xunta de Galicia	Proceso de normalización
Luz Méndez Fernández	Investigadora colaboradora. TVG	Dicionario apelidos
Gonzalo Navaza Blanco	Investigador colaborador. Consello Científico. PDI-UVigo	Dicionario apelidos
Antón Palacio Sánchez	Investigador colaborador. Consello Científico. UVigo	Dicionario apelidos
Alexandre Rodríguez Guerra	Investigador colaborador. Consello Científico. UVigo	BGM GHLG
Pablo Sánchez Vidal	Investigador colaborador.	Proceso de normalización
Concepción Varela Orol	Investigadora colaboradora. Consello Científico. UDC	Gondomar Proxecto Sarmiento
Raquel Alonso Parada	Investigadora en formación, doutoranda. USC	ALGa TMILC-G
Rocío Dourado Fernández	Investigador en formación, doutoranda. USC	ITGM
David Rodríguez Lorenzo	Investigador en formación, doutorando. USC	Edición do ALPI Portal xentilicios
María Dolores Villanueva Gesteira	Investigadora en formación, doutoranda. UB.	Evolución sociolingüística Proceso de normalización
Marta Negro Romero	Contratada predoutoral, doutoranda. USC	Tesouro léxico patrimonial
María José Carrera Boente	Contratada en proxectos. USC	TPOM
Eduard del Castillo Velasco	Contratado en proxectos. USC	BGM TMILC-G TMILG TMILL-G TMILL-P
Lucía Doval Iglesias	Contratada en proxectos. USC	BGM ITGM TMILC-G TMILG TMILL-G TMILP TMILL-P TPOM
Noelia Engroba Vidal	Contratada en proxectos. USC	AMPER Estudo perceptivo
Noelia Estévez Rionegro	Contratada en proxectos. USC	TILG
Ana García García	Contratada en proxectos. USC	AGO ALGa Secretaria dos Cursos de Verán

Sonia Gómez Castro	Contratada en proxectos. USC	AMPER Estudo perceptivo
Gonzalo Hermo González	Contratado en proxectos, doutorando. USC	Cartografía apelidos
Lorena López López	Contratada en proxectos. USC	Estudo perceptivo TILG
Lidia López Teijeiro	Contratada en proxectos. USC	TILG
Rosa Mouzo Villar	Contratada en proxectos, doutoranda. USC	ALGa Edición do ALPI Tesouro léxico patrimonial
César Osorio Peláez	Contratado en proxectos. Informático. USC	Varios
Carolina Pérez Capelo	Contratada en proxectos, doutoranda. USC.	Edición do ALPI Dicionario de Pronuncia
Mª Carmen Pérez González	Contratada en proxectos. USC	Edición colección diplomática
Iria Pérez Mariño	Contratada en proxectos. USC	ITGM TMILC-G TMILG TMILL-G TMILL-P TMILP
Verónica Rúa Garrido	Contratada en proxectos. USC	ALGa
Iago Santiso Fernández	Contratado en proxectos. USC	TMILC-G TMILG TMILL-G TMILL-P TMILP
Luz Varela Armas	Contratada en proxectos. Seminario de Gramática da RAG	Construíos verbais
Sandra Vázquez Núñez	Contratada en proxectos. USC	Gravacións Gustav Henningsen
Raquel Vila Amado	Contratada en proxectos. USC	ALGa
Florentina Xoubanova Montero	Contratada en proxectos. Biblioteca. USC	ALGa
Marisol Cotos	Xefa de asuntos económicos	PAS
Mercedes Varela Señarís	Xefa de asuntos económicos	PAS
María Tomé Barbeira	Conserxería	PAS
Noemí Basanta Llanes	Bolseira de colaboración / Contratada en proxectos. USC	CORILGA Dicionario Pronuncia

Eduardo Louredo Rodríguez	Bolseiro de colaboración / Colaborador en proxectos. USC	Edición do ALPI Tesouro léxico patrimonial
Alba Aguete Cagiao	Bolseira de colaboración. USC	ALiR
Irene Santos Raña	Bolseira de colaboración. USC	Fronteira galego-portuguesa, Simposio ILG 2013
Soraia Suárez Quintas	Bolseira de colaboración. USC	Fronteira galego-portuguesa, Simposio ILG 2013
Samuel Pazos Pérez	Bolseiro de colaboración. USC	AGO
Denís Vicente Rodríguez	Bolseiro de colaboración. USC	Proceso normalización
Javier Amigo Vázquez	Colaborador en proxectos. USC	Fitofaladoiro
Mariña Arbor Aldea	Colaboradora en proxectos. USC	TPOM
Hakan Casares Berg	Colaborador en proxectos. CCG	Evolución sociolingüística
Amparo Cereixo Silva	Colaboradora en proxectos. IES As Neves	BGM GHLG ITGM TMILG
Alba Cid Fernández	Colaboradora en proxectos. USC	Edición do ALPI Tesouro léxico patrimonial
Beatriz Domínguez Oroña	Colaboradora en proxectos. USC	Tesouro léxico patrimonial
Xosé Manuel Dopazo Entenza	Colaborador en proxectos.	Tesouro léxico patrimonial
Ana Escourido Pernas	Colaboradora en proxectos. UB	Estudo perceptivo
David García San León	Colaborador en proxectos. USC	Fitofaladoiro
Xavier Gómez Guinovart	Colaborador en proxectos. UVigo	BGM
Susana Guitar	Colaboradora en proxectos. CCG	Elaboración guía
Xosé Antonio López Silva	Colaborador en proxectos. IES Porto do Son	Proxecto Sarmiento
María Pilar López Suárez	Colaboradora en proxectos. USC	Tesouro léxico patrimonial Estudo perceptivo
Mónica Martínez Baleirón	Colaborador en proxectos. IES Xermán Ancochea Quevedo	Tesouro léxico patrimonial
Xurxo Martínez González	Colaborador en proxectos	Proceso de normalización
Paulo Martínez Lema	Colaborador en proxectos. UPV	ITGM (IP)

Anik Nandi	Colaborador en proxectos. Herito-Watt University	Evolución sociolingüística Proceso de normalización
Ricardo Pichel Gotérrez	Colaborador en proxectos, doutorando. UCM	TPOM (IP) Dixitalización arquivo (IP) Libros, memoria
Raquel Rodríguez Parada	Colaboradora en proxectos. IES Xunqueira	TPOM
María Paz Rodríguez	Colaboradora en proxectos. (Univ. Nápoles)	Evolución sociolingüística
Ana Suárez González	Colaboradora en proxectos. USC	BGM
Damián Suárez Vázquez	Colaborador en proxectos no IES «12 de outubro»	Edición textos primeiras décadas (IP) Portal xentilicios
Xaime Varela Sieiro	Colaborador en proxectos. Instituto Español «Vicente Cañada Blanch», Londres	TMILL-G TMILL-P
Carlos Vázquez García	Colaborador en proxectos	ITGM
Alexandre Vázquez Lorenzo	Colaborador en proxectos	Proceso de normalización
Francisco Vilabarros	Colaborador en proxectos	Proceso de normalización

Índice

LIMIAR	3
--------------	---

RELACIÓN DE LIÑAS E PROXECTOS DE INVESTIGACIÓN	5
--	---

A. PROXECTOS PROMOVIDOS NO SEO DO ILG	6
1. ARQUIVO DO GALEGO ORAL (AGO)	6
2. ATLAS LINGÜÍSTICO GALEGO(ALGA)	6
3. BIBLIOTECA DIXITAL DA GALICIA MEDIEVAL (BGM)	7
4. CARTOGRAFÍA DOS APELIDOS GALEGOS	7
5. CONSTRUCIÓN VERBAIS E SINTAXE DA ORACIÓN	8
6. CORPUS ORAL INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (CORILGA)	8
7. DICIONARIO DE PRONUNCIA DA LINGUA GALEGA.....	9
8. DICIONARIO DOS APELIDOS GALEGOS.....	9
9. DIXITALIZACIÓN DO ARQUIVO HISTÓRICO DE SAN PAIO DE ANTEALTARES	9
10. EDICIÓN DA COLECCIÓN DIPLOMÁTICA DOS DOCUMENTOS GALEGOS MEDIEVAIS	9
11. EDICIÓN DE TEXTOS DAS PRIMEIRAS DÉCADAS DO SÉC. XIX.....	10
12. ESTUDO PERCEPTIVO DA VARIACIÓN PROSÓDICA DIALECTAL DO GALEGO	10
13. A EVOLUCIÓN SOCILINGÜÍSTICA DE GALICIA (1950-2010): PROCESOS DE DESGALEGUIACIÓN E (RE)GALEGUIACIÓN	10
14. FITOFALADOIRO	11
15. GONDOMAR. REPOSITORIO DIXITAL DE TEXTOS DO GALEGO MEDIO (SS. XVI, XVII E XVIII).....	11
16. GRAMÁTICA DA LINGUA GALEGA	12
17. GRAMÁTICA HISTÓRICA DA LINGUA GALEGA (GHLG).....	12
18. INVENTARIO TOPONÍMICO DA GALICIA MEDIEVAL (ITGM).....	13
19. PORTAL DOS XENTILICIOS E ALCUMES GALEGOS	13
20. REDE TECNOLOXÍAS E ANÁLISE DE DATOS LINGÜÍSTICOS	13
21. TESOURO INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (TILG)	14
22. TESOURO DO LÉXICO PATRIMONIAL GALEGO E PORTUGUÉS	14

23. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (TMILG)	15
24. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA CASTELÁ - GALICIA (TMILC-G)	16
25. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA LATINA - GALICIA (TMILL-G)	16
26. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA PORTUGUESA (TMILP)	17
27. TESOURO MEDIEVAL INFORMATIZADO DA LINGUA LATINA - PORTUGAL (TMILL-P)	17
28. TRANSCRICIÓN DOS TEXTOS ORAIS DO ARQUIVO ETNOGRÁFICO DO PROFESOR GUSTAV GENNINGSEN.....	18
29. TRANSCRICIÓN PALEOGRÁFICAS DE OBRAS MEDIEVAIS (TPOM)	18
30. VARIACIÓN E CAMBIO NO SISTEMA LINGÜÍSTICO HISTÓRICO GALEGO-PORTUGUÉS. COMPARACIÓN ENTRE O GALEGO E O PORTUGUÉS POPULAR BRASILEIRO	19
B. PROXECTOS PROMOVIDOS POR OUTRAS INSTITUCIÓNS CON PARTICIPACIÓN DE EQUIPOS DO ILG	20
1. ATLAS LINGUISTIQUE ROMAN (ALIR).....	20
2. ATLAS MULTIMÉDIA PROSODIQUE DE L'ESPACE ROMAN (AMPER)	20
3. DICTIONNAIRE ÉTYMOLOGIQUE ROMAN (DÉROM).....	21
4. DICTIONNAIRE HISTORIQUE DE L'ANTHROPOONYMIE ROMANE (PATROM)	21
5. EDICIÓN E ELABORACIÓN DOS MATERIAIS GALEGOS DO ALPI (ATLAS LINGÜÍSTICO DE LA PENÍNSULA IBÉRICA)	22
6. ELABORACIÓN DUNHA GUÍA BIBLIOGRÁFICA DE SOCIOLINGÜÍSTICA GALEGA.....	22
7. O PROCESO DE NORMALIZACIÓN DO GALEGO NOS ÚLTIMOS CINCUENTA ANOS: O TESTEMUÑO DOS PARTICIPANTES.....	23
8. PROXECTO SARMIENTO	23
9. REDE DE RECURSOS LINGÜÍSTICOS PARA UNHA SOCIEDADE DO COÑECEMENTO (RELISCO)	24
10. REDE DE LEXICOGRAFÍA (RELEX).....	24
11. WEDISYN. DIALECT SYNTAX IN WESTMOST EUROPE.....	24
C. PROXECTOS PROMOVIDOS POR OUTRAS INSTITUCIÓNS EN QUE PARTICIPAN, A TÍTULO INDIVIDUAL, MEMBROS DO ILG	25
1. CORPUS DE REFERENCIA DO GALEGO ACTUAL (CORGA).....	25
2. FORMACIÓN DE CORPUS PARA EL ESTUDIO DE LA LENGUA ORAL: ANÁLISIS COMPARATIVO DE MÉTODOS Y RESULTADOS (ESLORA).....	25
3. LIBROS, MEMORIA Y ARCHIVOS: CARTULARIOS MONÁSTICOS DEL NOROESTE PENINSULAR (SS. XII Y XIII).....	25
4. PRONORMA (PROYECTO DE RECOPILACIÓN, ANÁLISIS Y NORMALIZACIÓN DE LA TOponimia DE LAS ÁREAS MERIDIONALES DE ESPAÑA).....	26

5. PROYECTO DE RECOPILACIÓN, ANÁLISIS Y NORMALIZACIÓN DE LA TOPONIMIA ANDALUZA.....	26
6. TESOURO DIALECTAL PORTUGUÊS (TEDIPOR)	26
7. PAREMIOLOGÍA ROMANCE: REFRANES METEOROLÓGICOS Y TERRITORIO	26
 ORGANIZACIÓN DE CURSOS, CONFERENCIAS E ENCONTROS LINGÜÍSTICOS	27
A. XXV EDICIÓN DOS CURSOS DE LINGUA E CULTURA GALEGAS PARA ESTRANXEIROS E PARA ESPAÑOIS DE FÓRA DE GALICIA.....	27
B. ARQUIVO HISTÓRICO DO ILG	31
 A ACTIVIDADE DOS INVESTIGADORES	35
A. COMUNICACIÓN S EN CONGRESOS E ENCONTROS CIENTÍFICOS.....	35
B. CURSOS E SEMINARIOS.....	41
C. CONFERENCIAS	41
D. COMITÉS CIENTÍFICOS E DE REDACCIÓN.....	41
E. PUBLICACIÓN S.....	44
F. REALIZACIÓN E DIRECCIÓN DE TRABALLOS ACADÉMICOS.....	53
G. ESTADÍAS EN CENTROS DE INVESTIGACIÓN	55
H. BOLSAS FPU	55
I. ORGANIZACIÓN DE REUNIÓN S CIENTÍFICAS	55
 CONVENIOS, CONTRATOS E CONTRIBUCIÓN INSTITUCIONAL RESUMO ECONÓMICO 2012	57
A. CONVENIOS E CONTRATOS	57
B. CONTRIBUCIÓN INSTITUCIONAL: ORGANIZACIÓN S SOCIAIS, ACADÉMICAS ETC.	57
 RESUMO ECONÓMICO 2012	59
 PERSOAL	61

Instituto da Lingua Galega
Universidade de Santiago de Compostela
Praza da Universidade, 4
15782 Santiago de Compostela (A Coruña)

ilgsec@usc.es | <http://ilg.es>
Teléfonos +34 8818 12810 | +34 8818 12802 | Fax +34 81572270